

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет Економіки і управління
Кафедра обліку, аудиту та оподаткування ім. М.П. Войнаренка

ДИПЛОМНА РОБОТА

Магістр
(освітній рівень)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Спеціалізація _____

на тему: «Облік і аналіз фінансової звітності малого підприємства на прикладі

ТОВ «Дубово», м.Хмельницький»

ДРОО.017152.01.07.00

Виконала: студентка 2 курсу, групи ОАм-21-1 _____ Ю.О. Тичинська
Підпис Ініціали, прізвище

Керівниця: к.е.н., доцент _____ Л.М. Білорусець
Підпис, дата Ініціали, прізвище

До захисту допускаю:

Завідувачка кафедри обліку, аудиту
та оподаткування ім. М.П. Войнаренка
к.е.н., доцент

_____ Л.В. Скоробогата
Підпис, дата Ініціали, прізвище

_____ 2022 р.

Хмельницький, 2022

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Економіки і управління
Кафедра Обліку, аудиту та оподаткування
Освітній рівень Магістр
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Спеціалізація _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри обліку, аудиту
та оподаткування ім. М.П. Войнаренка
Л.В. Скоробогата
“ ____ ” _____ 2022 року

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ)

Тичинська Юлія Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема проекту (роботи) Облік і аналіз фінансової звітності малого підприємства на прикладі ТОВ «Дубово», м.Хмельницький

Керівниця проекту (роботи) Білорусець Леся Миколаївна, к.е.н., доцент

(Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджена наказом ректора університету від 01 липня 2022 р. №83.

2. Строк подання студентом проекту (роботи) на кафедру 09 грудня 2022 р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи): нормативно-законодавчі акти та документи, підручники, дисертаційні роботи, автореферати дисертацій та статті, навчальні посібники та фахові статті, періодичні публікації.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ, Розділ 1 Теоретико-методичне підґрунтя обліку та аналізу фінансової звітності малого підприємства, Розділ 2 Облік та аналіз фінансової звітності малого підприємства на прикладі ТОВ «Дубово», Розділ 3 Покращення та посилення процесів обліку та аналізу фінансової звітності на малому підприємстві. Висновки. Перелік джерел посилання. Додатки

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень)

1.Слайд – титульна сторінка; 2. Актуальна ціль дипломної роботи; 3. Завдання, об'єкт та предмет дипломної роботи; 5.Сутність обліку фінансової звітності. 6. Процес формування фінансової звітності у малому бізнесі; 7. Аналіз активу та пасиву балансу малого підприємства у 2019-2021 роках 8. Аналіз звіту про фінансові результати малого підприємства. 9. вдосконалення обліку та аналізу фінансової звітності малого підприємства

6. Консультанти розділів дипломного проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Білорусець Л.М., к.е.н., доцент	01.09.2022	01.09.2022
2	Білорусець Л.М., к.е.н., доцент	01.09.2022	01.09.2022
3	Білорусець Л.М., к.е.н., доцент	01.09.2022	01.09.2022

7. Дата видачі завдання: 01 вересня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п\п	Назва етапів (розділів) дипломного проекту (роботи)	Строки виконання етапів проекту (роботи)	Примітки
1	Визначення теми для дипломної роботи магістром, подання ним заяви на затвердження	01.07.2022	Виконано
2	Уточнення плану дипломної роботи магістром, оформлення і наступне затвердження завдання	01.09.2022	Виконано
3	Опрацювання нормативних документів, літературних джерел, формування робочих документів, збирання та обробка фінансово-облікових, статистичних, звітних даних, проведення розрахунків та аналізу.	30.09.2022	Виконано
4	Написання розділу 1	05.10.2022	Виконано
5	Написання розділу 2	20.10.2022	Виконано
6	Написання розділу 3	10.11.2022	Виконано
7	Підготовка висновків та пропозицій	02.12.2022	Виконано
8	Проходження нормоконтролю, остаточне оформлення дипломної роботи, підготовка тексту виступу та роздаткового (слайдів) матеріалу до захисту	09.12.2022	Виконано
9	Подання завершеної дипломної роботи магістром своєму науковому керівникові для оформлення відгуку	09.12.2022	Виконано
10	Захист роботи на засіданні комісії кафедри «Обліку, аудиту та оподаткування»	16.12.2022	

Студентка

Підпис

Ю.О. Тичинська

Ініціали, прізвище

Керівниця проекту (роботи)

Підпис

Л.М. Білорусець

Ініціали, прізвище

АНОТАЦІЯ

Студентка	Тичинська Юлія Олегівна
Керівниця	Білорусець Леся Миколаївна, к.е.н., доцент
Тема роботи	Облік і аналіз фінансової звітності малого підприємства на прикладі ТОВ «Дубово», м. Хмельницький

Обґрунтована пояснювальна записка заявленої дипломної роботи магістра, для отримання освітнього рівня магістра з обліку та оподаткування, налічує 80 сторінок, 12 таблиць, 12 рисунків, узагальнений за усіма розділами список джерел літератури із 65 найменувань та додатки.

Ключові слова обґрунтованої роботи: аналіз, звітність, облік, фінансова звітність, мале підприємство, баланс, звіт про фінансові результати.

Предмет обґрунтованої дипломної роботи визначається відображенням фундаментальних основ сучасної теоретичної та практичної діяльності щодо обслуговування обліку та аналізу фінансової звітності малого підприємства.

Підприємство, що є об'єктом дослідження у роботі – це ТОВ «Дубово», м. Хмельницький, Хмельницької області.

Результативними пропозиціями обґрунтованої дипломної роботи магістра виступають відповідні наукові висновки за темою дослідження та кроки з практичного покращення діяльності з обслуговування обліку та аналізу фінансової звітності малого підприємства, що вони у цілому є першоджерелом посилення подальшого покращення заявленого процесу.

Дата виконання роботи	"09" грудня 2022 року
Дата захисту роботи	"16" грудня 2022 року
Студентка	Ю.О. Тичинська

ЗМІСТ

С.

Вступ.....	6
Розділ 1 Теоретико-методичне підґрунтя обліку та аналізу фінансової звітності малого підприємства.....	16
1.1 Облікове відображення діяльності малого бізнесу в форс-мажорних обставинах.....	16
1.2 Науково-теоретичні основи обліку та формування фінансової звітності малого підприємства	25
1.3 Методичне забезпечення здійснення аналізу фінансової звітності в малому бізнесі.....	29
1.4 Законодавчо-нормативні основи організації обліку та аналізу фінансової звітності у малому бізнесі.....	36
Висновки за розділом 1.....	39
2 Облік та аналіз фінансової звітності малого підприємства на прикладі ТОВ «Дубово».....	40
2.1 Загальноекономічна та організаційна характеристика господарської діяльності ТОВ «Дубово»	40
2.2 Загальні особливості здійснення практики обліку та формування фінансової звітності ТОВ «Дубово»	46
2.3 Особливості здійснення аналізу діяльності ТОВ «Дубово» у першому досліджуваному періоді	49
2.4 Особливості здійснення аналізу діяльності ТОВ «Дубово» у другому досліджуваному періоді	53
2.5 Особливості здійснення аналізу діяльності ТОВ «Дубово» у третьому досліджуваному періоді	57
Висновки за розділом 2.....	65

					ДРОО.017152.01.07.00					
Змн.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата						
Розроб.		Тичинська Ю.О.			Облік і аналіз фінансової звітності малого підприємства на прикладі ТОВ «Дубово», м.Хмельницький	Літ.	Арк.	Акрушів		
Перевір.		Білорусець Л.М.					4	80		
Реценз.						ХНУ ОАМ-21-1				
Н. Контр.		Ченаш В.С.								
Затверд.		Скоробогата Л.В.								

3 Покращення та удосконалення посилення процесів обліку та аналізу фінансової звітності на малому підприємстві.....	67
3.1 Вплив обліково-аналітичних інструментів обслуговування малого бізнесу на процес повоєнного відновлення діяльності	67
3.2 Впровадження доброчесності бізнесової діяльності.....	71
3.3. Моменти вдосконалення обліку та аналізу фінансових результатів у малому бізнесі.....	74
Висновки за розділом 3.....	77
Висновок.....	78
Перелік джерел посилань.....	81
Додаток А. Фінансова звітність ТОВ «Дубово» за 2021 рік	91
Додаток Б. Фінансова звітність ТОВ «Дубово» за 2020 рік	93
Додаток В. Фінансова звітність ТОВ «Дубово» за 2019 рік	95

ВСТУП

Особливості актуальності теми дипломної роботи. Особливості актуальності теми дипломної роботи пов'язані із галуззю та розмірами підприємства, за матеріалами якого виконадо запропоноване до уваги дослідження.

Проблематика питань практики та теоретичне підґрунтя використання бухгалтерського обліку для сфери малого бізнесу, пошук та формування пропозиції можливих шляхів для його подальшого вдосконалення та вирішення залишаються наскрізним каменем діяльності сучасних обліковців.

Потрібно приймати рішення щодо потреби практики бухгалтерського обліку саме в межах малого бізнесу, маються на увазі економічні категорії, зміст та сфера функціональної діяльності обліковців в частині внутрішнього моніторингу фінансової складової діяльності малих підприємств, безпосередні методи бухгалтерського обліку та бухгалтерського аудиту.

Малий бізнес залишається основною рушійною силою розвитку економіки на локальному та регіональному рівнях.

Процес якісної організації бухгалтерського обліку та аналізу фінансової звітності на підприємствах малого бізнесу дозволяє цим суб'єктам господарювання ефективно та мобільно діяти серед своїх конкурентів.

Основна ціль у даному випадку залишається у пошуку оптимального варіанту обліково-аналітичної системи для конкретного підприємства взагалі та для малого підприємства як поняття в цілому.

Український малий бізнес в сучасних господарських економічних обставинах змушений залишатись рушійною силою та підґрунтям розвитку, соціальною гарантією також і для конкретної родини, домогосподарства, групи родин.

Адже суб'єкти малого бізнесу мають можливість швидкого реагування у випадку ринкових змін, дають можливість задоволення попиту споживачів щодо

актуальних товарів та послуг, мало того – питання зайнятості працездатного населення закривається.

Правильно організована обліково-аналітична система на малому підприємстві відіграє важливу роль серед можливих чинників підвищення рівня мобільності та ефективності такого розміру бізнесу.

В конкурентному середовищі цей малий бізнес може реально показувати суттєвий вплив на фінансово-економічні чинники своєї власної комерційної діяльності, і це забезпечують можливості ефективного бухгалтерського обліку та фінансового аналізу. А теперішнє сучасне законодавство дає малим підприємствам багато різних переваг у цій сфері обліку, аналізу та оподаткування. До таких переваг можна віднести наявність альтернатив організації процесу бухгалтерського обслуговування, теперішня можливість застосування різних пільгових податкових режимів.

Основним є підбір максимально можливого змісту оптимальних методів бухгалтерського обліку, які посилити треба систематичним дослідженням економічної інформації галузі, в якій працює підприємство та самої методики здійснення облікової діяльності.

Огляд досліджень і публікацій за темою дослідження та написання дипломної роботи пов'язаний із тим, що питання розвитку бухгалтерського обліку та фінансової звітності малого бізнесу визначаються посиленням прагненням усунути недоліки процесу бухгалтерського обліку, про ем і в своїх роботах пишуть наші вітчизняні та зарубіжні вчені, це Я.В. Соколов, Є.М. Євстаф'єва, І.Н. Богатая, В.Ф. Палій, В.Б. Івашкевич, А.П. Міхалкевич, О.В. Єфімова, Н. Семенишена, Н.А. Канцедал, Голобородько О.П., Краус Н.М., Павликівська О.І., Шишкова Н.Л., А.Д. Шеремет, Яструбський М.Я. та інші.

Відповідно, потрібно дотримуватися алгоритму роботи обліково-аналітичної системи малого підприємства.

Насамперед мале підприємство має здійснити якісний вибір оптимального виду його комерційної діяльності, наступним є пошук оптимального варіанту організації бухгалтерської служби, чим може зайнятись або безпосередній

підприємець, або найнятий бухгалтер, або запрошений спеціаліст консультативного напрямку в частині організації обліку та аналізу.

Після цього потрібно звернути увагу на формування фіскального режиму, якості організації оподаткування, подання звітності, забезпечення процесів обліку усіх господарських операцій малого підприємства. Уже після цього буде забезпечуватись системність аналітичних заходів господарської діяльності суб'єкта малого бізнесу, прораховуватимуться фінансові наслідки практики ведення бухгалтерського обліку.

Для малого підприємства надважливим є оптимальний вибір виду комерційної діяльності.

Тому це важливо, що досягається ціль при бутковості та управління бізнесом, бо вивчення ринкової кон'юнктури та визначення вільної частини без конкурентів та із максимально допустимим обсягом рентабельності здійснюваних процесів господарської діяльності).

Нагальним є також для малого бізнесу визначення максимізації пільгового потенціалу одночасно із мінімізацією податкового тиску. Ажже певні види діяльності дають можливість мінімізувати податкові тягарі.

Також обсяги ведення самої діяльності малого бізнесу дають можливість мінімізації платежів податкового характеру.

Обсяги річних платежів сумарні визначають систему оподаткування, до якої може віднести себе суб'єкт малого бізнесу із відповідним максимальним обсягом отриманих пльг та мінімальним обсягом сплачених податків.

Форсмажорна ситуація в країні нашій також суттєво впливає на описані чинники. Багато малих бізнесів закриваються. Значна частина втрачає клієнтів. Це призводить до несвоєчасності сплати податків із відповідним наповненням держбюджету.

Актуальним у даному випадку, крім вище перерахованого, може стати впровадження ідеї національної свідомості громадян нашої країни в частині своєчасності сплати податків, якості та добросовісності ведення бізнесу.

Таким чином, за рахунок зменшення лише податкової складової податкове навантаження для суб'єкта господарювання малого бізнесу буде низьким, оскільки для багатьох видів діяльності єдиний податок є найнижчим податком (суттєво меншим за податок на реальні доходи від тих же видів діяльності). Зазначений єдиний податок виключає сплату ПДВ, та інших видів фіскальних платежів.

Мало того, мале підприємства виробничої або соціальної сфери (відповідно до переліку визначених видів діяльності) може використовувати спрощену систему оподаткування, і в такому випадку бюджетне навантаження значно зменшиться саме частині мінімізації перерахувань до позабюджетних фондів.

Особливу увагу варто приділити визначенню суб'єкту, що він буде вести бухгалтерський облік у малому бізнесі, для конкретного суб'єкта господарювання.

Враховуючи особливості невеликого розміру таких суб'єктів господарювання, зазвичай оптимальними варіантами організації бухгалтерського обліку є або коли працюють зовнішні партнери, або коли керівник веде бухгалтерський облік особисто.

Як наслідок, впровадження управлінського обліку для суб'єктів малого бізнесу дає можливість швидше змінювати їх фінансово-господарську діяльність, у свою чергу це буде пов'язано процесом створення для цього підприємства оптимальної обліково-аналітичної системи.

Також слід пам'ятати, що представники суб'єктів малого підприємництва мають право вести бухгалтерський облік

В цілому, дослідники економічних та суспільних явищ щодо малого бізнесу частіше говорять або про причини або про джерела якісного стану на ринку та сильного стану його симптоми.

В цілому, навіть Forbes називає п'ять основних причин успіху: якість менеджменту, інноваційність, соціальна та індивідуальна відповідальність, здатність залучати і розвивати талановитих співробітників та якість продукції і послуг.

Звісно, щодо малих підприємств, варто дещо інакше підходити до питання успіху та до питання якісного здійснення бухгалтерського обліку.

Для суб'єктів малого господарювання актуальним показником успішної діяльності та якісного ведення бухгалтерського обліку та аналізу фінансових показників залишається прибуток. Частіше всього прибутковість діяльності виступає і мотиватором самої діяльності, і соціальним чинником діяльності. Тобто, показником якісного обліку стає можливість визначення векторів подальшої роботи, що виводить мале підприємство на певний рівень доходності та прибутковості, залишає за власником повний юридичний та фінансовий контроль свого бізнесу, юридичне право володіти підприємством, і навіть призводить до особливого психологічного упевненого стану власника малого підприємства від процесів володіння та ведення бізнесу.

Якісна сторона питань розуміння теоретичного фундаментального осередку ведення обліку малого підприємства, аналітичних можливостей фінансової звітності малого підприємства, потреба розуміти основні вектори впровадження у практичну діяльність методики ведення обліку, формування фінансової звітності та аналітичних її напрямів використання, пошук додаткових важелів посилення якості діяльності малого бізнесу не лише у технологічний, але і в фінансовий, перерозподільчий, інвестиційний, кредитоорієнтований способи, обумовлюють учасну потребу здійснення додаткових досліджень окреслених моментів, які і лягають в ґрунт написання дипломної роботи.

Мета дипломного дослідження і завдання до виконання, які потребують розгляду у дипломній роботі – наступні.

Метою запропонованої до уваги дипломної роботи розуміємо для себе

Обґрунтування із наступним формуванням методичного та теоретичного напрямів здійснення обліку та аналітичних дій щодо фінансової звітності підприємств малого бізнесу, наступне формування рекомендаційних моментів, які стосуватимуться як процесів обліку підприємств малого бізнесу, так і процесів аналізу фінансової звітності підприємств малого бізнесу.

Досягнення заявленої мети цієї дипломної роботи включає виконання таких завдань, як наступні.

По-перше, треба визначити та обґрунтувати місце та рольову модель процесу обліку у малому бізнесі.

По-друге, потрібно здійснити дослідження того, які саме звітні документаційні складові періодично повинне формувати підприємство малого бізнесу на основі теперішніх вимог нормативного та законодавчого характеру.

По-третє, варто здійснити на вищеприведеній основі обґрунтування систематичної зміни фінансових показників, які потребують уваги в процесі аналізу для малого підприємства.

По-четверте, зацікавлення повинно бути задоволене у частині самого змісту складових фінансових показників малого підприємства в порівнянні із фінансовими показниками звичайного підприємства.

По-п'яте, потрібно знайти такі вузькі моменти, які потребують покращення як щодо діючої практики обліку господарської діяльності підприємства малого бізнесу, так і в частині аналізу показників господарської діяльності підприємств малого бізнесу та відповідній фінансових показників.

Пошук предмету та об'єкту дослідження визначеної дипломної роботи призвів до наступного.

Об'єкт дослідження окреслюється існуючим змістом облікової та аналітичної діяльності для підприємств малого бізнесу.

Предмет дослідження окреслюється сумою законодавчо-нормативних, теоретико-методичних, сучасно-практичних процесів обліку та аналізу діяльності підприємства малого бізнесу.

Методи дослідження такої дипломної роботи, присвяченої обліку та аналізу діяльності малого підприємства, складатимуться з загальнонаукових та науково-практичних економічних робіт, які стосуються процесів обліку та аналізу діяльності підприємства малого бізнесу.

Тобто використовуватиметься загальнонауковий діалектичний пізнавальний метод дослідження обліку та аналізу економічних процесів на малому

підприємстві. Також буде використано системний метод в частині дослідження облікових документів, які даватимуть можливість відображення існуючої практики обліку та аналітичні можливості.

Метод групування можна буде використати в частині розуміння складових періодизації фінансової звітності малого підприємства, а такої узагальнення, а такої і порівняння (із показниками інших періодів та, за можливості, із показниками підприємств аналогічних напрямів діяльності, подібного розміру, та таких, що працюють в подібних форс-мажорних умовах здійснення господарської діяльності).

Загальноприйнятий метод історичності та логічності можна мати на увазі під час уважного вивчення змісту показників фінансової звітності, адже це є пізнання економічних облікових процесів.

Дипломна робота для магістра з обліку та оподаткування буде включати в себе три розділи. Якщо перший стосуватиметься теоретичних та методологічних та методичних аспектів досліджуваного питання, тобто у нашій роботі – обліку та аналізу господарських та фінансових показників магоро підприємства.

Тоді для магістра з обліку та оподаткування другий розділ дипломної роботи буде включати в себе практичну частину обліку та аналізу господарських та фінансових показників підприємства, за матеріалами якого буде написано дипломну роботу.

І, в заключенні для для магістра з обліку та оподаткування потрібно буде сформулювати і третій розділ дипломної роботи. Тут уже варто буде окреслити моменти пропозицій вдосконалення обліку та аналізу. Варто буде використовувати індукційні та редукційні методи. Потрібно буде синтезувати увесь досвід, відомий в частині роботи із малими підприємствами. Потрібно буде проводити аналогії та порівнювати як методичні, так і практичні аспекти із аналогічною діяльністю підприємств в інших країнах, іншого розміру, суміжних галузей тощо.

Процес написання для магістра з обліку та оподаткування дипломної роботи включатиме роботу із законодавчими та нормативними регламентуючими

документами про порядок здійснення обліку та аналізу діяльності пілого підприємства зокрема, та малого бізнесу в Україні в цілому, Потрібно буде мати на увазі нормативну базу уряду, Міністерства фінансів, Державного комітету статистики, податкову документацію, а також і суто облікові документи - Міжнародні стандарти фінансової звітності. Дослідити треба і періодичні матеріали та матеріали конференцій практиків.

Саме таким чином можна прийти до досягнення мети дипломної роботи. Адже ця мета має підкріпитись новітньою результативність, пошуком новизни. Ця результативна новітність містить теоретичне та методологічно-методичне розуміння вдосконалення системи звітності підприємства малого бізнесу, адже саме практична складова ведення обліку та аналізу є першоджерелом та нагальним підґрунтям отримання можливостей подальшого загальноекономічного розвитку.

Основна частина наукової новизни цієї дипломної роботи полягає у можливості комплексності дослідження впливу обліку та аналізу діяльності малого підприємства у трансформаційних умовах розвитку нашої національної економіки із суттєвим впливом форс-мажорного важеля війни.

Вартує уваги обґрунтування телекомунікаційного подання звітності для малого бізнесу, розроки якісного програмного забезпечення не лише процесів подання звітності, але і процесів поточного обслуговування обліку та аналізу.

В даному аспекті викликає увагу розподіл потреб на облікове обслуговування та на аналітичне розуміння дійсного стану справ із подальшим моніторингом поточної ситуації з метою прийняття якісних рішень фінансового керування для досягнення поставленої місії конкретного підприємства малого бізнесу.

Процес написання дипломної роботи включав в себе дослідження як діючих систем обліку поточної діяльності малого підприємства так і критеріїв вибору інших можливостей обліку поточної діяльності з метою відображення реальної існуючої ситуації на підприємстві, так і з метою оптимізації поточної діяльності фірми. Такі рішення уже не лежать суто в обліковій площині, або в обліково-

аналітичній площині, в даному випадку ці рішення носять системний характер ефективного фінансового керування та менеджменту.

Таким чином, є можливість сформулювати також і практичну складову результату написання дипломної роботи. Ця складова полягає у значенні формування практичного підґрунтя використання систем облікового обслуговування господарських процесів малих підприємств, у відзначенні змісту сформованих звітів з метою удосконалення поточної облікової діяльності та формування на основі облікових даних наступних аналітичних розрахунків, які дадуть можливість в наступному сприяти поточній діяльності підприємства, стануть основою прийняття правильних тактичних та стратегічних рішень управлінського характеру.

В цьому випадку є можливість сформулювати результативний висновок написання дипломної роботи. Він є результатом – пропозиціями покращення процесів обліку та аналізу діяльності того малого підприємства, за результатами якого написано дипломну роботу.

Особистий внесок автора дипломної роботи в контексті вищевідзначеного можна сформулювати так.

Ця дипломна робота – завершена самостійна робота. Містяться пропозиції посилення процесів обліку та аналітичного обслуговування з метою посилення ефекту від облікового обслуговування та від аналізу господарських процесів з метою посилення позицій на ринку.

Структурний зміст дипломної роботи налічує 80 сторінок основного тексту, 12 таблиць, 12 рисунків. В цідому сама дипломна робота містить вступ, перший теоретичний розділ, другий практично-аналітичний розділ та третій розділ рекомендаційного змісту, а також висновок. В кінці розміщено три додатка, а перед ними -перелік теоретичних, законодавчо-нормативних та практичних джерел із 80 найменувань.

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Облікове відображення діяльності малого бізнесу в форс-мажорних обставинах

Сучасна практика обліку та аналізу діяльності підприємств безумовно, пов'язана із оточуючим середовищем, із тим економічним оточенням, в умовах якого здійснюється діяльність та поточне існування підприємств.

Відповідно, якщо на етапі піднесення національної економіки постає питання про здійснення обліку та аналізу з потребою обґрунтування перспективних рішень розвитку; то на етапі подолання важкої економічної ситуації, коли посилюються додаткові негативні впливи, облікова політика підприємств повинна бути направлена на формування резервів як фінансового, так і, за можливості, виробничого характеру.

Адже саме така практика внутрішнього підстраховування, формування додаткових резервів сировини та матеріалів для якісної подальшої виробничої діяльності та/або надання послуг на ринку стає можливістю як стійкої позиції у конкурентній боротьбі, так і самого існування на ринку, в обраній ринковій ніші.

Нажаль, значна кількість підприємств малого бізнесу не має позитивного досвіду існування за заявлених умов. Насамперед, це пов'язано із отриманням дуже суттєвих втрат від дій воєнного характеру, що часто ставить підприємства на межу існування або призводить до банкрутства.

І в даному випадку складно покладатись лише на облікову складову. Адже йтиметься про відновлення діяльності практично з нуля.

В такому випадку досвід облікового обслуговування діяльності в малому бізнесі стає в нагоді для підприємств під час обрання самої наші, в якій за поточних умов варто розвивати власну діяльність з метою максимізації прибутку.

Рисунок 1.1 – Особливості побудови бухгалтерського обліку підприємства малого бізнесу

Крім того, практична розрахункова робота аналітичного характеру може дати можливість визначення найбільш оптимальних напрямів використання коштів та ресурсної бази.

В такому випадку мова може йти про, по-перше, пошук найбільш прибуткових напрямів діяльності. По-друге, про перерозподіл грошових коштів в бік формування більшої кількості запасів сировини та матеріалів, які за умов високого інфляційного тиску та порушених логістичних зв'язків можуть стрімко зростати в ціні або пропозиція їх на ринку може взагалі зчезати.

На рисунку 1.2 запропоновано особливі напрями здійснення організації обліку та аналізу фінансової звітності у малому бізнесі.

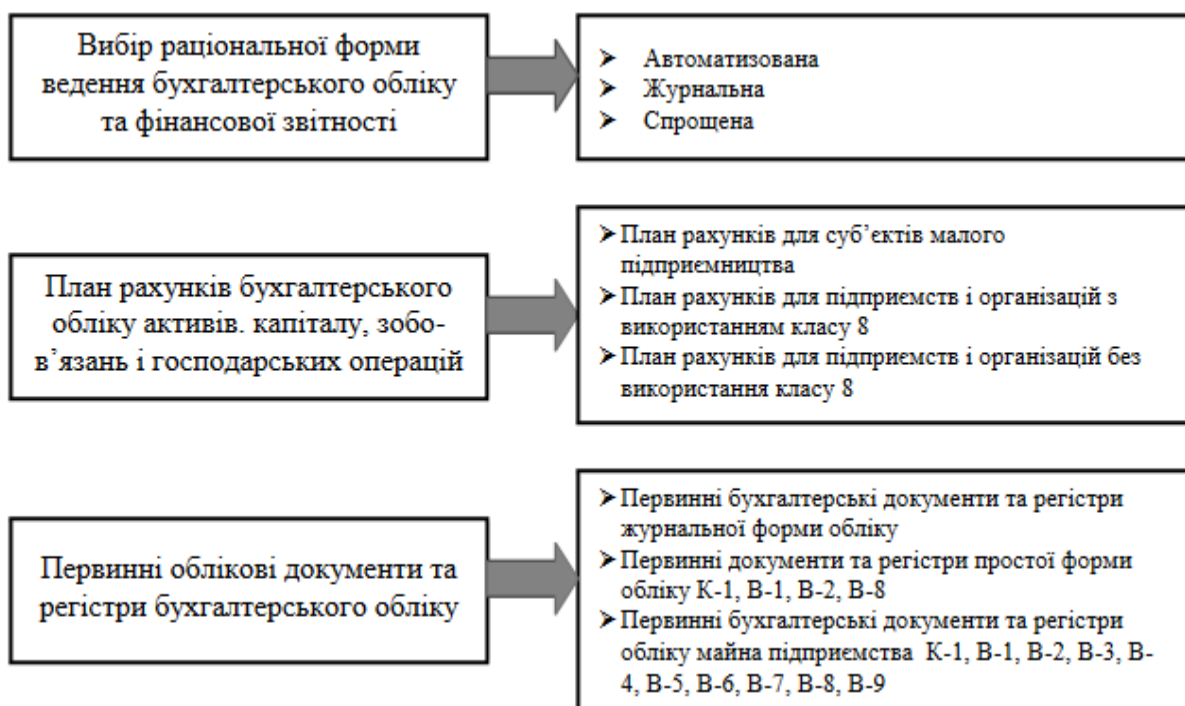

Рисунок 1.2 – Напрями організації обліку та аналізу фінансової звітності у малому бізнесі

По-третє, мова йде про формування додаткових страхових резервних високоліквідних джерел існування підприємства, які дадуть можливість підтримки діяльності з метою подолання раптових складнощів.

Сама можливість існування малого бізнесу нажаль потребує значної загальнодержавної підтримки, яку вітчизняний уряд та кабмін проявили, насамперед, через пільгову політику оподаткування.

Мінімальний мізерний податок у 2% дає можливість посилити також і соціальні можливості малого бізнесу. Йтиметься про бажання не посилення безробіття, підтримки наявності грошових коштів у населення, формування купівельної спроможності населення, забезпечення громадян звичними для них товарами та послугами.

Адже малий бізнес може підтримати усі зазначені складові життєзабезпечення через власну гнучкість, можливість миттєвого реагування на поточні питання, йтиметься уже якщо не про розвиток, то про підтримку

існування на поточному рівні та уповільнення процесів падіння в національній економіці, які є неминучими для країни, яка веде війну.

На рисунку 1.3 можна переглянути теоретичне підґрунтя практики обліку діяльності малого підприємства.

Рисунок 1.3 – Практика обліку діяльності малого підприємства

Значна кількість науковців-економістів відмічає суттєву роль малого бізнесу для країни ринкового способу господарювання.

Часто учені формують думки щодо максимізації отримання прибутку у вигляді чистого доходу від діяльності малого підприємства через прояв ініціативи та інноваційних підходів працюючого власника бізнесу [22].

Вагоме місце малого бізнесу для розвитку країни з позицій перетворень інноваційного характеру. П. Друкер доводив, «нововведення є особливим інструментом підприємців, за- собом, за допомогою якого вони і використовують зміни як сприятливу можливість для здійснення своїх задумів у сфері бізнесу та послуг [2, с. 39].

Тобто, бізнесмена спонукає в малому бізнесі конкуренція на ринку до подальшої необхідності створення та наступного впровадження можливих інновацій, які стратегічно орієнтовані на досягнення бізнесового успіху.

Існує група окремих показників відсоткових ставок оподаткування, які варто мати на увазі під час роботи із суб'єктами малого бізнесу.

Зокрема, в Податковому кодексі України згідно із статтею 291 для стимулювання розвитку малого бізнесу та підприємництва було запроваджено цілу систему спрощеного оподаткування та було виділено певні чотири основні групи платників єдиного податку (такі групи та відсоткові частки діяли до війни з РФ).

До першої групи, де ставка 10% від розміру прожиткового мінімуму, було віднесено ФОПів, що здійснюють суто на ринках роздрібний продаж товарів із торговельних місць або надають власні побутові послуги суто населенню, вони не використовують працю можливих найманих осіб, протягом календарного року їх обсяг доходу не більше, ніж 300 тис. грн.

До другої групи, де ставка 20% від розміру мінімальної заробітної плати було віднесено ФОПів, що здійснюють на ринку певні види діяльності та/або надають власні послуги населенню та/або юридичним особам за чітко визначеним переліком надання таких послуг/видів діяльності, які можуть використовувати можливу працю не більше 10 найманих осіб, а весь обсяг доходу їхнього протягом календарного року 1,5 млн грн. не повинен перевищувати.

Стосовно третьої групи платників податків, тієї, де ставка 3% доходу – якщо особа є платником ПДВ та 5% доходу – якщо особа не є платником ПДВ, віднесли юридичних осіб та ФОПів, за умов, що використовують працю найманих осіб необмежено, а сумарний їхній обсяг доходу не перевищує 5 млн грн протягом календарного року.

Відповідно, до четвертої групи платників податків віднесли тих, у яких об'єктом оподаткування їхнього виступає площа сільськогосподарських угідь, а самою базою оподаткування є нормативна грошова оцінка гектару землі, тобто це сільськогосподарські товаровиробники, коли у них за попередній (звітний)

податковий рік частка сільськогосподарського товаровиробництва уся дорівнювала або перевищувала 75%.

Сучасна економічна думка ще поки не має загального теоретичного одноманітного підґрунтя стосовно розуміння діяльності малого бізнесу, обліку цієї діяльності та аналізу його показників. Саме економічне явище малого бізнесу не має чіткого загальноекономічного підходу.

Насамперед процеси обліку та аналізу малого бізнесу наштовхуються на відсутність узагальненої однозначності розуміння такої економічної діяльності.

Для України на трансформаційному етапі економічного розвитку поки складно працювати в частині обліку та аналізу малого бізнесу, адже бракує стандартизованої методики дослідження сутності бізнесової діяльності на мікрорівні.

Складнощі обліку можуть виникати через відсутність чіткого розподілу обов'язків серед власника бізнесу та підприємницького працівника, або між підприємницьким працівником та найманим менеджерським суб'єктом для бізнесу.

Виникають питання дотичні до облікових, пов'язані із соціальними складовими діяльності підприємств у сфері малого бізнесу, коли бракує соціальних гарантій та/або соціальних характеристик для розуміння відповідної групи населення.

Тим не менш, існуюча загально урядова підтримка малого бізнесу базується на розумінні того значного потенціального важеля, яким володіють підприємства малого бізнесу в частині посилення економічного розвитку після закінчення воєнних дій на території України.

Такий потенціальних важиль буде спиратись на, по-перше, можливості швидкої адаптації до реального стану справ на ринку, та, по-друге, на можливості швидкого задоволення внутрішнього попиту споживачів.

На рисунку 1.4 можна переглягнути, як саме можна обирати системи оподаткування в малому бізнесі, які є їх переважаючі риси та можливі недоліки.

Рисунок 1.4 – Особливості оподаткування в малому бізнесі

Процеси обліку та аналізу діяльності підприємств малого бізнесу спираються на потреби обслуговування сукупностей ресурсів підприємницької діяльності. До них належать групи матеріальних, технічних, трудових, фінансових, інвестиційних, інноваційних, технологічних ресурсів.

Оцінки потребують також і можливості різного рівня менеджерів і безпосереднього виконавчого персоналу стосовно процесів виробництва товарів та/або надання послуг та виконання робіт з метою отримання максимально можливого доходу/прибутку. Така облікова діяльність зможе призвести до забезпечення сталого функціонування та розвитку малого підприємства [18, с. 78].

Процеси обліку та аналізу діяльності підприємств малого бізнесу таким чином сприяють можливостям оцінки здатностей реалізації усього ідейного потенціалу підприємця у роботі, послуги, товари, для отримання максимального прибутку із можливістю ведення такого вибраного виду діяльності [17]. Таким чином зможе розкритись і група особистих якостей, тих, за допомогою яких для отримання максимального прибутку і формується сама підприємницька діяльність.

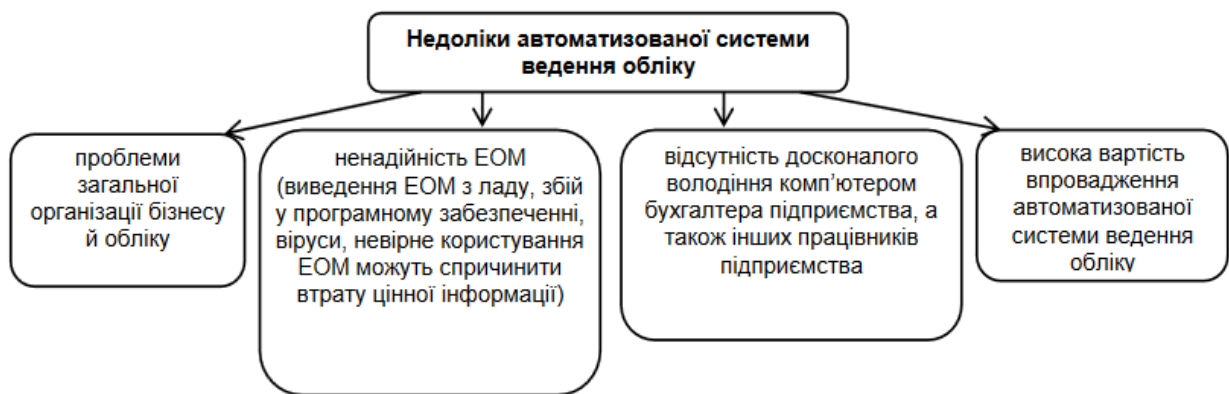
Бухгалтерський облік діяльності об'єктів малого бізнесу в умовах воєнної ситуації в Україні нагадує, змушений окреслити і низку проблемних питань,

Насамперед йтиметься про неможливість в повному обсязі своєчасно виплатити фінансові зобов'язання підприємця малого бізнесу, такі як кредити, податки, зарплату для найманих працівників.

В сучасних умовах війни з РФ бракує дієвого механізму на період форс-мажору для звільнення від орендної плати, але особливо у умовах, коли орендодавець теж є підприємцем малого бізнесу;

Практика обліку обмежується відсутністю дієвих програм для отримання дотацій малим бізнесом через об'єктивні та суб'єктивні обмеження.

Рисунок 1.5 переконує, що автоматизована система ведення обліку не завжди вирізняється перевагами.

Риунок 1.5 – Недоліки автоматизованої системи ведення обліку

Суттєвість податкового навантаження варто вважати таким, яке в умовах війни є подоланим, адже наднизький 2% податок дає можливість мати ресурсну базу для розвитку.

Тим не менш, значна частина ресурсів витрачається підприємцями малого бізнесу через необхідність релокації, потребу додаткового адаптування до іншого розміщення, до нових умов ведення бізнесу, через втрату логістичних зв'язків або їхню ускладненість.

1.2 Науково-теоретичні основи обліку та формування фінансової звітності малого підприємства

Працівники-обліковці в цілому найсильніше усвідомлюють проблеми розвитку малого бізнесу. Тому є необхідність формування пакету рішень, спрямованих на підтримку його функціонування, у частині пом'якшення та запобігання суттєвих втрат малого бізнесу в умовах війни.

Облікова діяльність обслуговування відновлення процесу розвитку малого бізнесу потребує уваги у таких напрямках, в яких саме функціонування малого підприємництва може розпочати власну діяльність і реалізовувати наявний підприємницький потенціал [52, с. 581].

Практика обліку має торкатись дослідження та впровадження обслуговування продажу товарів через інтернет-магазини у телекомунікаційний спосіб, адже спостерігається збільшення кількості інтернет-покупок та обсягів покупок через мережу Інтернет, бізнес малий в цій сфері має уже відповідні потенціальні напрями для розвитку.

Додаткової уваги обліковці малого бізнесу може викликати організація доставки продуктів та готових страв. За наявності відповідної технічної бази у підприємства це є перспективний напрям із виготовлення продукції на замовлення, - послуг із доставки уже готової продукції або напівфабрикатів власного виготовлення. Це призводить до формування оціально-орієнтованого бізнесу, який враховуватиме надання соціальних послуг усім соціальним групам громадян.

Розвиток відбувається також в частині надання освітніх курсів, онлайн-освітніх проектів.

Сама необхідність в таких послугах, постійно зростає адже відбувається переформатування ринку праці, відповідно спостерігається процес швидкого старіння професійних знань із одночасним збільшенням вимог до працівників.

На рисунку 1.6 запропоновано схематичне зображення системи обліку на підприємствах малого бізнесу.

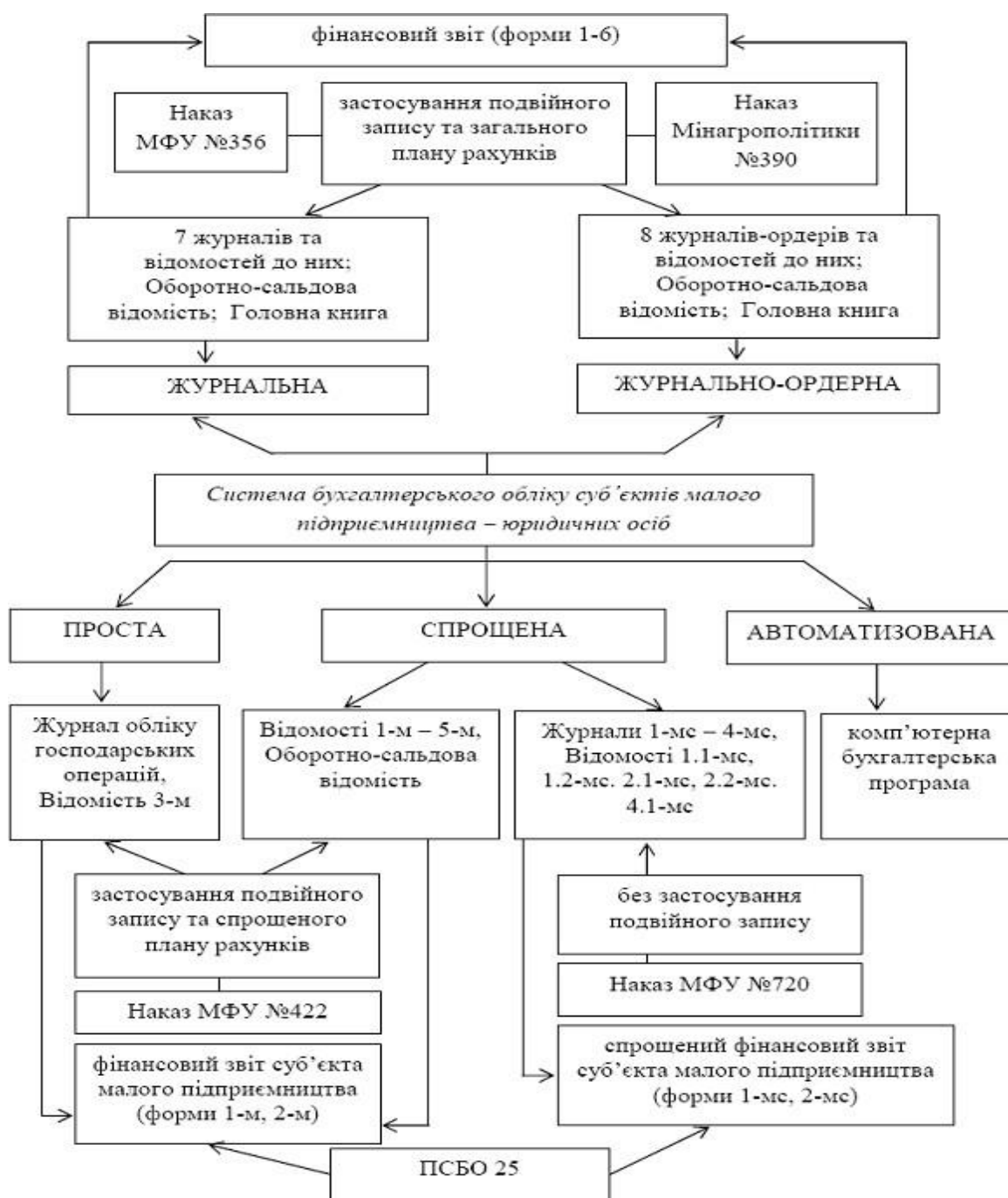

Рисунок 1.6 – Система обліку на підприємствах малого бізнесу

Великі в часі у даному сегменті процеси навчання не є доречними, а відповідні короткострокові курси для оновлення або посилення існуючої бази

знань призводять до суттєвого підвищення кваліфікації персоналу з одного боку та розвитку нового напрямку нового бізнесу з іншого боку.

Таким чином облікові та аналітичні інструменти будуть направлені на обслуговування бізнес-процесів на макрорівні, коли є можливість також і не лише використання безпосередньої підтримки малого бізнесу з боку європейських країн та США, але і також інвестиційної підтримки або державних програм.

Саме в даному випадку варто мати на увазі такий американський антикризовий досвід та країн ЄС досвід, який почав розвиватись за часів ковід-пандемії.

Очевидним є і те, що за теперішньої існуючої ситуації неможливо обійтись буде підприємствам малого бізнесу без державних грантів гарантій розвитку, без різноманітних інвестиційних та фінансових трансфертів, без субсидіальних програм покриття для виплат заробітної плати працівникам постраждалих підприємств з метою запобігання звільнення робочої сили та унеможливлення подальшого збільшення соціальної напруги у воєнні та повоєнні часи [18].

Відповідно, що забезпечення наявності можливості працювати та наявності робочих місць буде у такому випадку одним із самих важливих пріоритетів реанімації малого бізнесу та підприємництва, зниження рівня безробіття у такий спосіб також посилить повоєнне відновлення в частині сильної економічно незалежної країні.

Таким чином, якісний облік та аналіз діяльності малого підприємства стає посиленням підґрунтям подальшого розвитку таких суб'єктів малого бізнесу.

Насамперед, такий висновок можна зробити через те, що сам напрям економічний малого бізнесу і підприємництва вимагає посиленої оцінки умов можливого розвитку, - соціальних та економічних, інституційних та політичних, технологічних та екологічних, безпекових та техногенних.

Облікові практичні дії призводять також до обслуговування та підтримки інституційних можливостей та умов подальшого бізнесового розвитку країни на мікрорівні, із відповідними можливостями до оцінки фінансової та технологічної потреби виконувати відповідні види діяльності.

На рисунку 1.7 пропонуються облікові регістри, які використовуються під час практики обліку діяльності суб'єктів господарювання в малому бізнесі.

Назва облікового регістру та призначення	Рахунки обліку
Журнал обліку господарських операцій	Всі рахунки
Відомість 1М Розділ I. Облік готівки і грошових документів Розділ II. (зворотна сторона) Облік грошових коштів та їх еквівалентів	30, 31
Відомість 2М Облік запасів	20, 21, 26
Відомість 3М Розділ I. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами, за податками й платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів Розділ II. (зворотна сторона) Облік розрахунків з оплати праці	37, 68, 64, 55, 69 66
Відомість 4М Розділ I. Облік необоротних активів та амортизації (зносу) Розділ II. (зворотна сторона) Облік капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів	10, 13 15, 14, 16, 18
Відомість 5М Розділ I. Облік витрат Розділ II. Облік витрат на виробництво Розділ III. Облік доходів і фінансових результатів Розділ IV. Облік власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів	90, 91, 96 23 44, 70, 74, 79 40, 39, 47
Оборотно-сальдова відомість	Всі рахунки

Рисунок 1.7 – Облікові регістри для здійснення обліку в малому бізнесі

Облікові передумови торкаються також і посилення питань подальших розвитку малого бізнесу [22, с. 20; 17, с. 579:

- значна якість людських ресурсів в частині малого бізнесу, з необхідними знаннями та технічними навичками;
- можливість подальшого доступу до різних типів ринків суб'єктів малого бізнесу та доступу до фінансових ресурсів;
- значний обсяг інвестиційної, кредитної та інноваційної активності у секторі малого бізнесу;
- поглиблення партнерства між країнами ЄС та Україною, між суб'єктами малого бізнесу і державою, формування сприятливої кон'юнктури подальшого економічного розвитку;
- мінімізація податкового навантаження, прозорість бізнесу, добросесність ведення бізнесу.

Зарубіжний досвід США та ЄС доводить важливість системного існування взаємовигідного зв'язку управління країною та її діяльністю бізнесу.

Національна держава матиме в цьому випадку рольову модель регулятора мікроекономічних процесів розвитку, даватиме можливість для створення прозорого конкурентного середовища подальшого розвитку, сприятиме одержанню малим бізнесом підтримки з боку широкого інвестування та кредитування та субсидіювання.

Представники малого бізнесу матимуть за допомогою інструментів обліку та аналізу можливості до добросесного ведення бізнесу на національному ринку, не зловживати можливостями преференціального характеру, матимуть підґрунтя та можливості до інвестиціювання їх діяльності з боку державних програм та приватних інвестиційних та кредитних установ. Процеси ведення бізнесу на макрорівні базуватимуться на можливостях вдосконалення власної продукції, у відповідності до міжнародних стандартів економічного розвитку.

1.3 Методичне забезпечення здійснення аналізу фінансової звітності в малому бізнесі

Світовий досвід економічного та інституціонального зростання доводить, одним із напрямів економічного розвитку та підтримки мікропідприємництва є отримання підтримки суб'єкту мікропідприємництва на початку їхньої діяльності, інвестиційна підтримка малого бізнесу для подальшого полегшення, спрощення та прискорення можливостей малого бізнесу для виходу на рівень отримання доходів, якісної прибутковості та досягнення від роботи.

Підтримка, яка забезпечується інкубатором бізнесу, значною мірою сприяє на етапах започаткування набуття належного досвіду, професіоналізму у обраній сфері діяльності, допомагає у подоланні ринкових і штучних бар'єрів при формуванні бізнес-моделі.

Сучасна статистична оцінка роботи кампаній малого бізнесу в цілому дає висновок про самостійну роботу через певний час після відкриття бта відсутність банкрутства лише у 30% від попереднього рівня суб'єктів малого бізнесу, тоді як , можливість підтримки з боку інкубаторів бізнесу дають можливість подальшої роботи для понад 85% суюєктів малого бізнесу, учасників виходу попереднього на ринок [14].

Облікові та неаналітичні дії призволять до можливості наступного посилення позицій малого бізнесу на ринку, серед них:

- сплата ЄСВ малого бізнесу субектами самих за себе має залежать від результатів їхнього функціонування , не враховувати пені та штрафні санкції;
- зменшення загального податкового та зменшення загального фінансового тиску на малий бізнес;
- посилення тазростання онлайн-бізнесу, телекомунікаційних продажів, електронної комерції;
- можливість пільгових умов кредитів з метою формування обігового капіталу та капіталу для інноваційного розвитку;
- запровадження інвестування та кредитування з метою збереження національного товаровиробництва та надання послуг хз метою збереження національного потенціалу економіки.

Таким чином, якісний облік та аналіз показників малого бізнесу дає можливість ставати підґрунтям нівелювання кризових явищ нашої економіки у період військового стану.

Сучасні умови господарювання вітчизняного ринку уже не характеризуються суто тенденційними змінами, йтиметься проо глибокі кризовіякища , спричинені військовими діями.

З загальноекономічної точки зору це призводить для малого бізнесу до скорочення сукупного попиту, сменшення виробництва, зменшення кількості зайнятих та , зменшення платоспроможного попиту населення.

Таким чином, якісний облік та аналіз діяльності показників малого бізнесу дає змогу розуміння потреби зменшення податкового за загальноекономічного навантаження на малий бізнес під час військових дій.

В результаті таке підґрунтя стане основою для підтримки та стимулюванню подальшого розвитку нововведень для малого бізнесу, номінів форма його ведення, новітніх бізнес-моделей, які, в свою чергу, дозволять диверсифікувати ризикованість підприємницької діяльності на макрорівні.

Саме таким чином можна буде досягнути реанімаційних заходів для малого бізнесу і добиватись таким чином тенденцій до відновлення вітчизняної економіки, посилення соціальних стандартів, покращення добробуту населення України.

Якісний облік та аналіз стає основою для розуміння прозорості та доброчесності ведення малого бізнесу. Таким чином заборюються корупційні схеми надання державної підтримки, адже облік та аналіз містить контролюючу та моніторингову складові за своєю природою.

Практика обліку таким чином дозволить запобігати надмірній реалізації надмірного підприємницького потенціалу та вподобань. Адже підприємницька діяльність за власною природою є доволі ризикована, новітні технології та надання новітніх видів послуг ризикованість мають більш посилену, таким чином є потреба у адекватних заходах запобігання та/або нейтралізування можливих ризиків, які можуть виникати та вчасного опрацювання систематичних заходів підтримки такого моніторингу.

Важко в сучасних умовах реалізується процес державного регулювання самого розвитку малого бізнесу, військові дії цьому перешкоджають, бракує забезпечення самого надійного захисту у питаннях реалізації національних інтересів як загальноекономічного так і мікроекономічного змісту; потреба є щодо своєчасності формування відповідних умов розвитку у подальшому.

Отже, якісний облік та аналіз діяльності малих підприємств забезпечує адекватне державне регулювання зростання малого бізнесу, а це регулювання має направлятись на посилення використання підприємницького потенціалу

бізнесменів. Ціллю обліку має стати формування підґрунтя для відновлення функціонування суб'єктів господарювання та досягнення ними стабільності роботи з метою забезпечення розвитку національної економіки у воєнний та повоєнний часи.

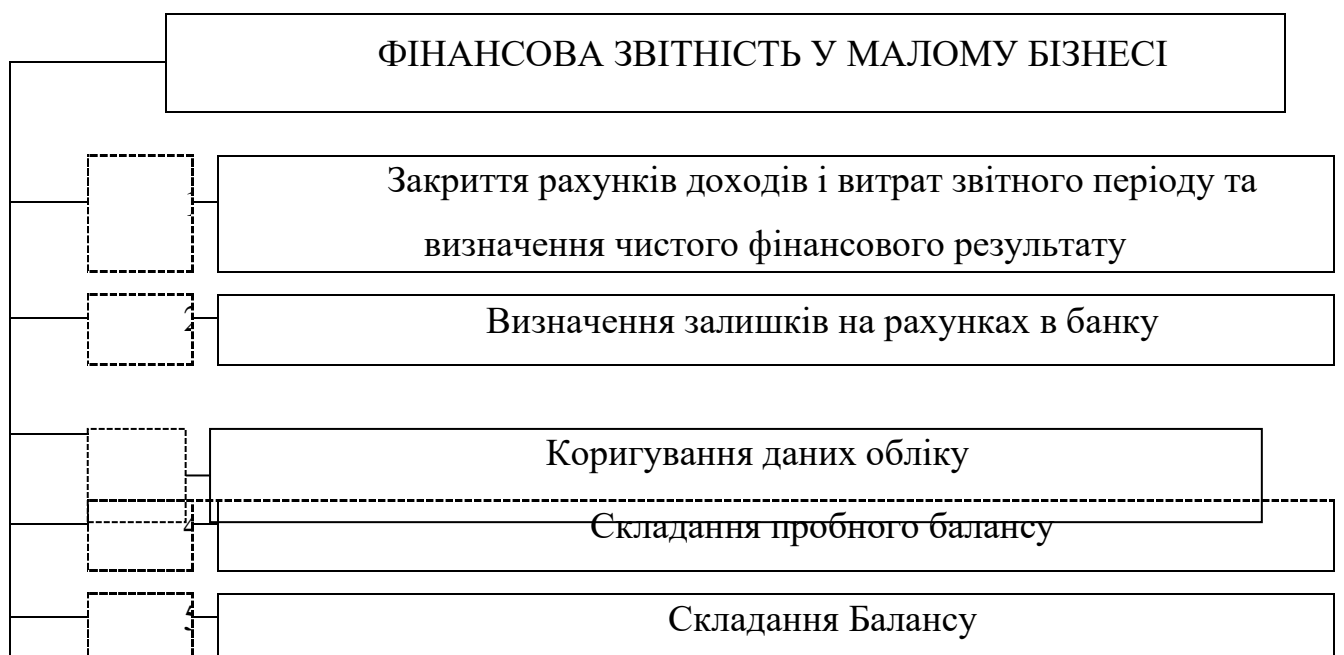
Малий бізнес таким чином матиме ще більш гнучким має змогу краще адаптуватись до сучасних трансформаційних умов функціонування.

Тим не менш, зменшення негативних наслідків військових дії безпосередніх та опосередкованих вимагає своєчасного розпізнавання їх ознак, для можливості прогнозування наслідки, розробки заходів з попередження та страхування

Саме тоді цілеспрямована державна підтримка роботи підприємців має стати складником стратегічного збільшення економіки.

Ресурсна підтримка малого бізнесу на основі якісного обліку та аналізу показників діяльності даватиме можливість передбачення планування в бюджетах регіональних та загальнонаціонального рівнів належного обсягу фінансового забезпечення для формування передумов ефективного функціонування в пріоритетних напрямках, які сприятимуть швидкому відновленню після війни.

Рисунок 1.8 є відображенням особливостей формування фінансової звільності у малому бізнесі.

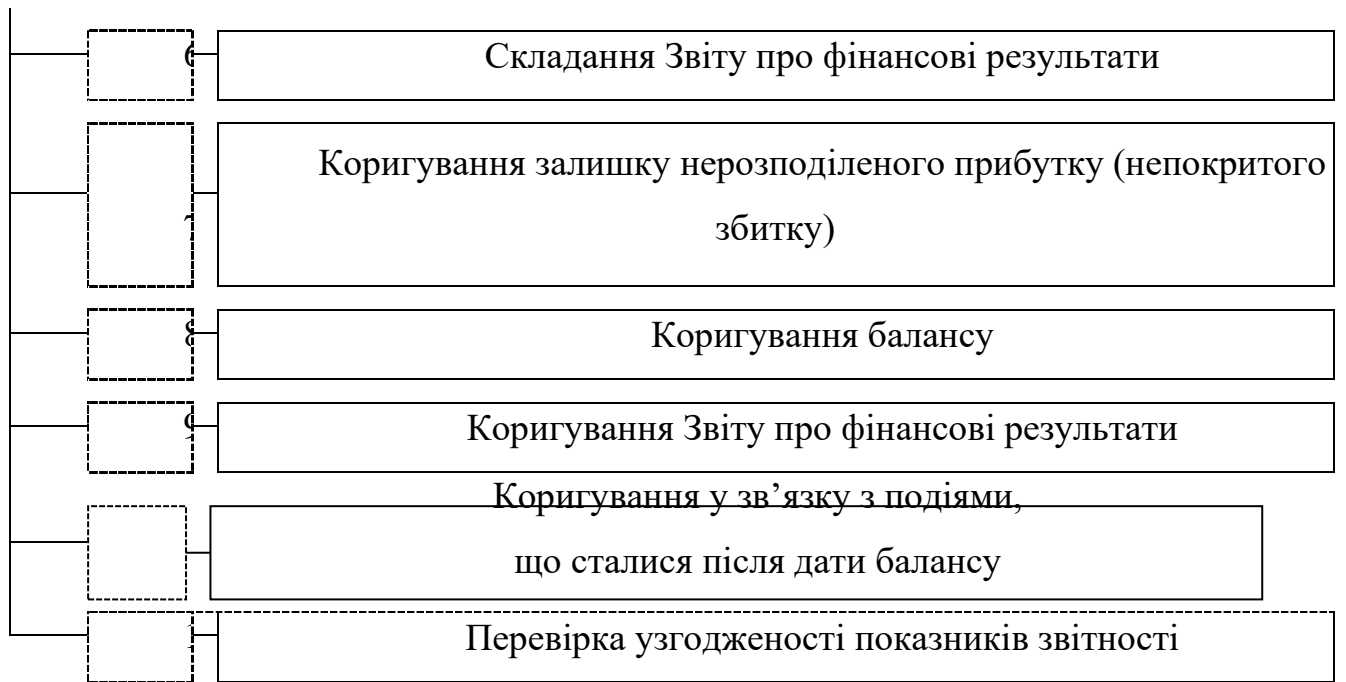

Рисунок 1.8 - Особливості складання фінансової звітності

Аналіз фінансової звітності малого бізнесу відбувається бее до уваги цінку і аналіз фінансового стану.

Потреба здійснення аналітичних дій щодо фінансової звітності у малому бізнесі носять моніторинговий характер.

Основна відмінність між внутрішнім та зовнішнім фінансовим аналізом передбачається у колі користувачіврезультатві цього аналізу.

Головна ціль аналізу фінансової звітності у малому бізнесі є у визначенні фінансового стану на певний момент часу, потім є пошук подальших напрямів розвитку суб'єкта господарювання.

Складові щодо аналізу фінансової звітності малого бізнесу такі:

- аналіз динаміки та структури балансу;
- аналіз динаміки та структури звіту про фінансові результати;
- аналіз динаміки та структури виробничих витрат;
- аналіз зміни окремих показників звітності із формуванням подальших аналітичних висновків;
- аналіз стійкості підприємства та співвідношення зміни показників прибутковості та оподаткування;
- аналіз окремих соціально-економічних показників.

Варто мати на увазі, що зміст звітності фінансової у малому бізнесі все ж таки має обмеження у кількості показників та із різноманітти, зазвичай формується скорочена варіативна звітність, саме тому класичні аналітичні розрахунки можуть бути неможливими через брак якісної інформації, відсутність інформаційних джерел.

Тим не менш, додатково є можливість використати :

- чисельність персоналу;
- наказ про облікову політику підприємства ;
- фонд оплати праці тощо.

Типовий аналіз фінансової звітності передбачає використання стандартних метоів розрахунку показників (таблиця 1.1) та/або динамічних та структурних розрахунків.

Таблиця 1.1 – Стандартизована методика розрахунку фінансових показників

№	Показник	Формула	Оптимальне значення
1	Рентабельність активів	$K_{ра} = \text{Пр} / (\text{Вб0} + \text{Вб1}) / 2,$ Пр - чистий прибуток; Вб0, Вб1 - валюта балансу на	> 0 Збільшення
2	Рентабельність власного капіталу	$K_{рвк} = \text{Пр} / (\text{Вк0} + \text{Вк1}) / 2,$ Пр - чистий прибуток; Вк0, Вк1- сума власного капіталу	> 0 Збільшення (~ 0,13 - 0,24)
3	Коефіцієнт зносу основних засобів	$K_{зоз} = \text{З} / \text{Оз},$ З - сума зносу; Оз - первісна вартість основних засобів	Зменшення
4	Коефіцієнт оборотності активів	$K_{оа} = \text{ЧД} / (\text{Вб0} + \text{Вб1}) / 2$ ЧД - чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); Вб0, Вб1 - - валюта балансу	Збільшення
5	Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{фс} = \text{Вк} / (\text{Дз} + \text{Кз})$ Вк - власний капітал; Дз - довгострокові зобов'язання; Кз - короткострокові зобов'язання	Збільшення
6	Коефіцієнт загальної ліквідності	$K_{з.л.} = \text{Обз} / \text{Дз} + \text{Пз},$ Обз - оборотні засоби; Дз Пз –зобов'язання;	Збільшення
7	Коефіцієнт заборгованості	$K_{з} = \text{Зк} / \text{Вк},$ Зк, Вк - залучений та власний капітал	0,5 - 0,7

Типова методика аналізу фінансової звітності доволі поширена та уніфікована. Тим не м менш, національна комп'ютерна система розвитку економічного не має ще онлайнних можливостей та/або телекомунікаційних технології здійснення такого заявленого аналізу.

Тому зацікавлення отримують типові методи аналізу фінансової звітності:

- структурний вертикальний аналіз фінансової звітності, коли аналіз структури фінансових показників опрацьовується із метою досконалого подальшого вивчення;

- часовий горизонтальний аналіз, динамічна зміна у абсолютних та відносних показниках, тобто це є аналіз для подальшого визначення зміни усіх фінансових показників малого бізнесу відносно попередніх періодів;

- порівняльний аналіз, можливий за наявності середньогалузевих даних та/або аналогічних показників інших конкурентів на ринку.

В цілому, варто мати на увазі, що усі ці питання на основі фінансової звітності здійснення фінансового аналізу за наявними даними спрощеної звітності для малого бізнесу вимагають визначення конкретизації методики аналізу, компютеризації цих питань, надання можливості здійснення аналітичних розрахунків у телекомунікаційних способ, адаптування заявлених процесів аналогічними у ЄС та США.

1.4 Законодавчо-нормативні основи організації обліку та аналізу фінансової звітності у малому бізнесі

Якість розвитку малого бізнесу ґрунтується на основі цілісної нормативно-правової бази та законодавчого забезпечення.

Для нашої країни є характерним трансформаційність розвитку, коли виникає нагальна потреба відійти від прорадянського минулого, унеможливити олігархічний вплив на бізнесовий розвиток, забезпечити нормативне нормальне підґрунтя правового характеру для посилення позитивного впливу на реалізацію ідей розвитку малого бізнесу з метою посилення формування середнього класу та унеможливлення стрімкого суспільного розшарування.

Звісно, нормальне законодавче та нормативне підґрунтя відіграє в даному випадку ключову роль.

Варто звернути увагу в контексті питання на такі документи:

1. Обліковий закон - - Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996.

2. Бухгалтерські стандарти -

2.1 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене наказом Мінфіну від 07.02.2013 р. № 73.

2.2 Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Консолідована фінансова звітність", затверджене наказом Мінфіну від 27.06.2013 р. № 628.

2.3 - Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, які визначають принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам.

2.4 - Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»;5

3. Методичні рекомендації здійснення обліку –

3.1 Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 28.03.2013 р. № 433.

3.2 Методичні рекомендації від Мінфіну для роз'яснення П(С)БО.

3.3 Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 11.04.2013 р. № 476.

3.4 Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом Мінфіну від 27.06.2013 № 635.

3.5 Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (№ 720).

4. Нормативні положення та інструкції

4.1 Постанова Кабміну "Про затвердження Порядку подання фінансової звітності" від 28.02.2000 № 419.

4.2 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, постанова Правління НБУ "Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні" від 29.12.2017 № 148

4.3 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, наказ Мінфіну "Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку" від 24.05.1995 № 88.

4.4 Інструкція № 141 – Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість, затверджена наказом Мінфіну від 01.07.97 р. № 141.

5. План рахунків для обслуговування процесів обліку – План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Мінфіну від 30.11.99 р. № 291.

6. План рахунків спрощений для обслуговування процесів обліку – План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва, затверджений наказом Мінфіну від 19.04.2001 р. № 186.

7. Дотичного впливу законодавча та нормативна база:

7.1 Господарський Кодекс України (ГКУ);

7.2 Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні»;

7.3 Податковий Кодекс України (ПКУ)

Висновки за розділом 1

Перший розділ цієї дипломної роботи магістрантом було присвячено процесам дослідження теоретико-методичного підґрунтя обліку та аналізу фінансової звітності малого підприємства.

В цілому посилено було відображено облікове відображення діяльності малого бізнесу в форс-мажорних обставинах. Визначилися науково-теоретичні основи обліку та формування фінансової звітності малого підприємства. Було оглянуто методичне забезпечення здійснення аналізу фінансової звітності в малому бізнесі. Критичним зауваженням було піддано законодавчо-нормативні основи організації обліку та аналізу фінансової звітності у малому бізнесі.

2 ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ДУБОВО»

2.1 Загальноекономічна та організаційна характеристика господарської діяльності ТОВ «Дубово»

Заявлену до уваги дипломну роботу опрацьовано в частині обліку та аналізу фінансової звітності малого підприємства на прикладі матеріалів ТОВ «Дубово», розташованого у місті Хмельницький.

Підприємство ТОВ «Дубово» створено 29 січня 2015 року. Розмір статутного капіталу ТОВ «Дубово» складає 101 000,00 грн.. На момент останнього оновлення даних моніторингового характеру стан організації ТОВ «Дубово» був – «Не перебуває в процесі припинення».

Форма власності ТОВ «Дубово» ТОВ - недержавна власність. Основний вид діяльності ТОВ «Дубово» - 46.31 Оптова торгівля фруктами й овочами. Крім того ТОВ «Дубово» має можливість займатись наступними видами діяльності:

- Посередницька - 46.17 Діяльність посередників у торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами.
- Рентна - 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
- Торгівельна - 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля.
- Торгівельна - 47.21 Роздрібна торгівля фруктами й овочами в спеціалізованих магазинах.
- Торгівельна - 47.81 Роздрібна торгівля з лотків і на ринках харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами.
- Складська - 52.10 Складське господарство.
- Консультативна - 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування.
- Транспортна - 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту

- Транспортна - 49.41 Вантажний автомобільний транспорт

Таким чином, можна зазначити, що ТОВ «Дубово» уже доволі грамотно та якісно формує облікові документи. Основний вид діяльності (оптова торгівля овочами та фруктами) має тотожну та дотичну діяльність – посередницьку, неспеціалізовану торгівлю, роздрібну торгівлю, обслуговування складів та складські логістичні послуги, транспортні логістичні послуги, консультативні послуги з питань здійснення підприємницької діяльності суб'єктом малого бізнесу або/та взагалі підприємницької діяльності в цілому.

Усі заявлені види тотождної дотичної діяльності відображено у облікових документах. Тобто підприємство ТОВ «Дубово» може або займатись додатковими видами діяльності, або не займатись, але усі можливі напарями підприємництва у документації відображено. Відповідно, немає потреби зміни установчих документів у випадку рішення менеджерів, власників, підприємців на ТОВ «Дубово» здійснювати якийсь додатковий вид діяльності. Таким чином бухгалтерська служба підприємства підстрахувалась на випадок можливого прояву підприємницької ініціативи з боку топ менеджменту фірми, та документи установчого характеру не потрібно буде переробляти.

У таблицях 2.1 та 2.2 показано основні показники діяльності підприємства ТОВ «Дубово» за останній період. Більш детально аналітичні та облікові моменти викладено у відповідних розділах цієї дипломної роботи.

Протягом звітної періоду можна зробити такі висновки за аналітичними розрахунками балансових характеристик активу балансу ТОВ «Дубово». Обсяги нематеріальних активів на початок 2021 року на підприємстві у звітності не відображаються. Протягом року відбувається зростання показника до 21 тис.грн із одночасним амортизуванням заявленого показника на суму у 18,3 тис.грн. Відповідно станом на кінець 2021 року обсяг нематеріальних активів склав 2,7 тис.грн.

Таблиця 2.1 – Балансові характеристики активу балансу ТОВ «Дубово», м.Хмельницький у 2020-2021 роках

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду	Абсолютна зміна
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	2,7	2,7
Первісна вартість	1001	-	21,0	21
Накопичена амортизація	1002	(-)	(18,3)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	21,3	6 085,6	6064,3
Основні засоби :	1010	2 734,1	2 918,9	184,8
первісна вартість	1011	3 720,2	4 850,9	1130,7
знос	1012	(986,1)	(945,9)	
Інші необоротні активи	1090	1 500,5	1 489,4	-11,1
Усього за розділом I	1095	4 255,9	10 496,6	6240,7
II. Оборотні активи				0
Запаси :	1100	9 256,2	22 873,7	13617,5
у тому числі готова продукція	1103	9 099,9	22 873,7	13773,8
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	25 069,4	30 794,3	5724,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	13,9	648,4	634,5
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 726,1	4 381,0	2654,9
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	6,6	680,2	673,6
Витрати майбутніх періодів	1170	-	38,8	38,8
Інші оборотні активи	1190	109,2	598,0	488,8
Усього за розділом II	1195	36 181,4	60 014,4	23833
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	40 437,3	70 511,0	30073,7

Обсяг незавершених капітальних інвестицій протягом 2021 року змінюється з 21,3тис.грн до 6085,6тис.грн. Суттєве зростання показника свідчить про появу на підприємстві для влосного використання об'єктів капітальних інвестицій – матеріальних активів.

Обсяг основних засобів ТОВ «Дубово» у 2020 році склав 2734,1 тис.грн, у 2021 році уже 2918,9тис.грн, тобто відбулося зростання показника за звітний період гнп 184,8тис.грн.

Обсяг інших необоротних активів ТОВ «Дубово» змінився в сторону зменшення на 11,1тис.грн, з 1500,5тис.грн. до 1489,4тис.грн.

Обсяг необоротних активів всього протягом звітного періоду ТОВ «Дубово» показує значне зростання, з 4255,9тис.грн до 10496,6тис.грн, тобто більше ніж вдвічі, на 6240,7тис.грн.

Обсяг запасів підприємства ТОВ «Дубово» змінюється також більше ніж у два рази, з 9256,2тис.грн. до 22873,7тис.грн., тобто на 13617,5тис.грн.

Обсяг готової продукції найбільш за звітність значна стаття зростання, показує зміну з 9099,9тис.грн. до 22873,7ти.грн.

Обсяг дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги зростає при\близно на п'яту частину, з 25069,4 до 30794,3тис.грн,Ю тобто на 5724,9тис.грн.

Обсяг дебіторської заборгованості за розрахунки із бюджетом суттєво змінюється, підприємство переглянуло практику розрахункової діяльності із бюджетом, зміна з 13,9тис.грн до 648,4тис.грн , тобто на 634,5тис.грн свідчить про це.

Інша поточна дебіторська заборгованість відображається у документації ТОВ «Дубово» як 1726,1тис.грн на початку періоду звіту та відповідно 4381,0тис.грн в кінці звітного періоду. Таким чином, зміна показника складає 2654,3тис.грн, тенденція до зростання показника є суттєвою.

Поточні фінансові інвестиції на підприємстві відсутні.

Таблиця 2.2 – Балансові характеристики пасиву балансу ТОВ «Дубово», м.Хмельницький у 2020-2021 роках

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду	Абсолютна зміна
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	101,0	101,0	0
Додатковий капітал	1410	-	-	
Резервний капітал	1415	-	-	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 145,1	8 196,3	6051,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)	
Усього за розділом I	1495	2 246,1	8 297,3	6051,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	181,3	-	-181,3
III. Поточні зобов'язання				0
Короткострокові кредити банків	1600	3 880,5	15 877,6	11997,1
Поточна кредиторська заборгованість за:				0
довгостроковими зобов'язаннями	1610	98,5	-	-98,5
товари, роботи, послуги	1615	32 250,5	43 085,3	10834,8
розрахунками з бюджетом	1620	414,5	13,5	-401
у тому числі з податку на прибуток	1621	180,1	-	-180,1
розрахунками зі страхування	1625	-	18,4	18,4
розрахунками з оплати праці	1630	-	66,1	66,1
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	
Інші поточні зобов'язання	1690	1 365,9	3 152,8	1786,9
Усього за розділом III	1695	38 009,9	62 213,7	24203,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	-
Баланс	1900	40 437,3	70 511,0	30073,7

Обсяг грошей та їх еквівалентів на початку періоду звітності характеризуються обсягом в 6,6тис.грн, в кінці відповідно у 680,2тис.грн, зростання на 673,6тис.грн.

Обсяг витрат майбутніх періодів на початок періоду звітності є відсутнім, в кінці уже сума складає 38,8тис.грн, тобто зміна на 38,8тис.грн

Таблиця 2.3 – Характеристики фінансових результатів ТОВ «Дубово», м.Хмельницький у 2020-2021 роках

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Абсолютна зміна
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	258 172,3	107 687,7	150 484,60
Інші операційні доходи	2120	5 142,2	6 890,6	-1 748,40
Інші доходи	2240	4,6	5,6	-1,00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	263 319,1	114 583,9	148 735,20
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	209 090,4	118 267,70)	118 267,70
Інші операційні витрати	2180	(47 299,9)	24 994,20)	24 994,20
Інші витрати	2270	(877,6)	679,30)	679,30
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(257 267,9)	143 941,20)	143 941,20
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	6 051,2	1 257,2	4 794,00
Податок на прибуток	2300	(813,7)	584,20)	584,20
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	5 237,5	1 027,7	4 209,80

Обсяг інших оборотних активів суттєво зростає, з 109,2тис.грн до 598.0тис.грн, на 488,8тис.грн.

Оборотних активів в цілому на ТОВ «Дубово» зростає на 23833тис.грн, з 36181,4тис.грн. до 60014,4тис.грн, тобто тенденція практично до подвоєння показника. Більш суттєві тенденційні зміни буде розглянуто у відповідному розділі даної роботи.

Необоротні активи для продажу та на вибуття у ТОВ «Дубово» за запропонованою звітністю відсутні.

Обсяг валюти балансу за 2021 рік змінюється в бік зростання, на 30073,7тис.грн, з 40437,3тис.грн. до 70511,0тис.грн.

Висновок за активною частиною балансу підприємства – тенденційні зміни до розширення обсягів діяльності та зростання підприємства є суттєвими.

2.2 Загальні особливості здійснення практики обліку та формування фінансової звітності ТОВ «Дубово»

Підприємство ТОВ «Дубово» за результатами аналізу його діяльності та сформованою звітністю протягом 2021, 2020 та 2019 років позиціонує себе як суб'єкт малого бізнесу. Кількість працюючих на підприємстві у 2019 році – 7 осіб, у 2020 році 9 осіб, у 2021 році – 20 осіб.

Взагалі, дослідження фінансової звітності підприємства дає можливість твердження те, що підприємство є малим уже із самих форм фінансової звітності. Увесь період дослідження характеризується поданням «Фінансового звіту малого підприємства», форм 1-м та 2-м, відповідно баланса та звіту про фінансові результати.

Сама звітність підприємства подається осучаснено. Якщо електронна форма подання є в цілому уже звичною, то наявність цифрового підпису, уніфікованої

печатки та штемпельної позначки з написом «документ прийнято» зараз ще не у всіх звітах зустрічається. Сама манера подання звітності свідчить про якісну роботу бухгалтерської служби підприємства та про те, що головний бухгалтер обізнаний із усіма нововведеннями облікового характеру, притаманними останнім часом сучасній практиці вітчизняного бухгалтерського обліку та аналізу фінансових звітності.

Відповідно до вимог формування підприємств ТОК «Дубово» подає фін звітність за Спрощеними формами фінансової звітності, ці форми затвержені НП(С)БО 25, яке має назву «Спрощена фінансова звітність».

Тоді «Фінансова звітність малого підприємства» (ф. № 1-м, № 2-м) відповідатиме -

- малим підприємствам
- представництвам нерезидентів

В свою чергу «Фінансова звітність мікропідприємства» (ф. № 1- мс, № 2- мс) відповідатиме -

- мікропідприємствам;
- підприємствам на спрощеній системі оподаткування (п. 296.1 ПКУ, група 3);
- непадприємницьким товариствам;

Підписантами фінансової звітності ТОК «Дубови» міста Хмельницький виступають керівник (власник підприємства - уповноважена особа та другим підписом - бухгалтер (особа, що забезпечує ведення бухобліку).

На рисунку 2.1 – запропоновано терміни подання фінансової звітності, які є нормативно визначеними та якими керується облікова служба ТОВ «Дубово» міста Хмельницький у власній діяльності.

ТЕРМІНИ ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Категорія підприємств	Орган статистики, власники, інші (п. 2, 5 Порядку № 419)
Мікро Платники єдиного податку Непідприємницькі товариства	Річна звітність – не пізніше 28 лютого наступного року*
Малі	Річна звітність – не пізніше 28 лютого наступного року Квартальна звітність – не пізніше 30 числа наступного кварталу*

**Якщо гранична дата припадає на вихідний чи святковий день, строк подання переноситься на перший робочий день (п. 10 Порядку № 419).*

Рисунок 2.1 – Терміни подання фінансової звітності малого підприємства

На рисунку 2.2 запропоновано наслідки для обліковця стосовно несвоєчасного подання фінансової звітності. Тим не менш бухгалтерська служба підприємства ТОВ «Дубово» не підпадала під зазначені санкційні сплати.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕПОДАННЯ (НЕСВОЄЧАСНЕ ПОДАННЯ) ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Посадові особи підприємства можуть бути притягнені до **адміністративної відповідальності (ст. 164² КпАП): штраф** від 8 до 15 НМДГ (від 136 грн. до 255 грн.). Але застосувати цей штраф можуть тільки органи **державного фінансового контролю**

Рисунок 2.2 – відповідальність за несвоєчасне подання фінансової звітності

2.3 – Особливості здійснення аналізу діяльності ТОВ «Дубово» у першому досліджуваному періоді

Таблиці 2.4, 2.5 та 2.6 відображають аналітичні розрахунки, отримані під час нап сання цієї роботи з метою визначення основних тенденцій роботи ТОВ «Дубово» на мікроекономічному рівні, з одного боку, та з метою визначення потреб підприємства та перспектив його розвитку, по-друге.

Таблиця 2.4 - Основні характеристики діяльності за активом балансу ТОВ «Дубово» у 2019 році

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	Абсолютна зміна	Структурні частки	Зміна структурних часток
1	2	3	4	5	6	7
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000					
первісна вартість	1001					
накопичена амортизація	1002					
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1057,1	516,3	-540,80	2,49	-8,41
Основні засоби :	1010	489,9	1 519,8	1 029,90	7,32	2,27
первісна вартість	1011	766,5	2 035,7	1 269,20	9,81	1,91
знос	1012	(276,6)	515,9	239,3	2,49	0,37
Довгострокові біологічні активи	1020					
Довгострокові фінансові інвестиції	1030					
Інші необоротні активи	1090	1 662,5	1 662,5	0,00	8,01	-9,13
Усього за розділом I	1095	3 209,5	3 698,6	489,10	17,83	-15,28
II. Оборотні активи					0,00	0,00
Запаси :	1100	1 757,6	7 087,2	5 329,60	34,16	16,03
у тому числі готова продукція	1103	1 287,4	-	-1 287,40	0,00	-13,28
Поточні біологічні активи	1110					

Завершення таблиці 2.4

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3 910,8	7 737,4	3 826,60	37,29	-3,05
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,1	614,8	614,70	2,96	2,96
у тому числі з податку на прибуток	1136					
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	626,9	101,6	-525,30	0,49	-5,98
Поточні фінансові інвестиції	1160					
Гроші та їх еквіваленти	1165	127,8	1 292,2	1 164,40	6,23	4,91
Витрати майбутніх періодів	1170					
Інші оборотні активи	1190	62,8	217,1	154,30	1,05	0,40
Усього за розділом II	1195	6 486,0	17 050,3	10 564,30	82,17	15,28
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200					
Баланс	1300	9 695,5	20 748,9	11 053,40	100,00	0,00

За даними таблиці 2.4 можна зробити висновки про відсутність на ТОВ «Дубово» нематеріальних активів у 2019 році, та, відповідно, первісної вартості їх та накопиченої за ними амортизації, також бракує довгострокових біологічних активів та довгострокових фінансових інвестицій.

Немає поточних біологічних активів, дебіторської заборгованості з податку на прибуток, поточних фінансових інвестицій, витрат майбутніх періодів та необоротних активів, отримуваних до продажу.

В цілому, така ситуація пов'язана як із основними видами діяльності ТОВ «Дубово», за рядками 1000-1002, 1020, 1030, 1110, так і з практикою діяльності, за рядками 1136, 1160, 1170, 1200.

Таблиця 2.5 - Основні характеристики діяльності за пасивом балансу ТОВ «Дубово» у 2019 році

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду	Абсолютна зміна	Структурні частки	Зміна структурних часток
1	2	3	4	5	6	7
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	101,0	101,0	0	0,49	-0,55
Додатковий капітал	1410					
Резервний капітал	1415					
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	379,2	698,9	319,7	3,37	-0,54
Неоплачений капітал	1425					
Усього за розділом I	1495	480,2	799,9	319,7	3,86	-1,10
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		335,6	335,6	1,62	1,62
III. Поточні зобов'язання						
Короткострокові кредити банків	1600		1 302,7	1302,7	6,28	6,28
Поточна кредиторська заборгованість за:						
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	92,6	92,6	0,45	0,45
товари, роботи, послуги	1615	7 610,3	15 576,8	7966,5	75,07	-3,42
розрахунками з бюджетом	1620	63,0	73,6	10,6	0,35	-0,30
у тому числі з податку на прибуток	1621	46,5	71,2	24,7	0,34	-0,14
розрахунками зі страхування	1625	1,9	2,9	1	0,01	-0,01
розрахунками з оплати праці	1630	7,2	11,1	3,9	0,05	-0,02
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0	0,00	0,00
Інші поточні зобов'язання	1690	1 532,9	2 553,7	1020,8	12,31	-3,50
Усього за розділом III	1695	9 215,3	19 613,4	10398,1	94,53	-0,52
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0	0,00	0,00
Баланс	1900	9 695,5	20 748,9	11053,4	100,00	0,00

Таблиця 2.6 - Основні характеристики діяльності за фінансовими результатами ТОВ «Дубово» у 2019 році

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Абсолютна зміна	Відносна зміна
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	35 336,9	18 721,1	16 615,80	88,75
Інші операційні доходи	2120	1 126,3	55,4	1 070,90	1933,03
Інші доходи	2240	2,4	1,8	0,60	33,33
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	36465,6	18778,3	17 687,30	94,19
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	30034,6	17084,30	12950,30	75,80
Інші операційні витрати	2180	5991,70	1572,50	4 419,20	281,03
Інші витрати	2270	48,4	0	48,40	-
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	36074,7	18656,80	17417,90	93,36
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	390,9	121,5	269,40	221,73
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	319,7	74,9	244,80	326,84

Обсяг зареєстрованого пайового капіталу не змінився та склав 101,0тис.грн. Питома вага показника знизилася на 0,55%, адже обсяг валюти балансу у 2019 році значно зріс.

Додатковий та резервний капітал у ТОВ «Дубово» у 2021 році відсутні за даними звітності.

Обсяг нерозподіленого прибутку змінився з 379,2тис.грн до 698,9тис.грн, тобто на 317,7тис.грн, йтиметься про частку показника у 3,37%, а загальна частка

прибутку незначно зменшилася на суму, меншу за 1%, на 0,54%, тому варто прибутковість мати за увазі майже незмінною.

Загальний обсяг власного капіталу, розділу 1 пасиву балансу зміни вся з 480,2тис.грн до 799,9тис.грн. зміна на 319,7тис.грн свідчить про відносно зростання, а структурна частка є невеликою, 3,86тис.грн, коли протягом періоду 2019 року вона ще й зменшується на 1,10%.

Таким чином, за досліджуваний період було здійснено аналітичні розрахунки для ТОВ «Дубово» - абсолютних змін, відносних змін та структурних часток та змін структурних часток.

2.4 – Особливості здійснення аналізу діяльності ТОВ «Дубово» у другому досліджуваному періоді

Таблиці 2.7, 2.8 та 2.9 відображають аналітичні розрахунки, отримані під час нап сання цієї роботи з метою визначення основних тенденцій роботи ТОВ «Дубово» на мікроекономічному рівні, з одного боку, та з метою визначення потреб підприємства та перспектив його розвитку, по-друге.

Сама методика фінансового розрахунку показників для ТОВ «Дубово» залишатиметься такою ж у 2020 році, за даними 2020 року, як і за даними попереднього 2019 року.

Тобто буде розраховано яє абсолютні показники, так і відносні аналітичні показники, абсолютну зміну у 2020 році, відносну зміну у 2020 році, структурні частки та зміну структурних часток у 2020 році.

Таблиця 2.7 - Основні характеристики діяльності за активом балансу ТОВ «Дубово» у 2020 році

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного року	Абсолютна зміна	Структурні частки	Зміна структурних часток
-------	-----------	--------------------------	-------------------------	-----------------	-------------------	--------------------------

			періоду			
1	2	3	4	5	6	7
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000					
первісна вартість	1001					
Незавершені капітальні інвестиції	1005	516,3	21,3	-495	0,05	-2,44
Основні засоби :	1010	1 519,8	2 734,1	1214,3	6,76	-0,56
первісна вартість	1011	2 035,7	3 720,2	1684,5	9,20	-0,61
знос	1012	(515,9		-515,9		
Інші необоротні активи	1090	1 662,5	1 489,2	-173,3	3,68	-4,33
Усього за розділом I	1095	3 698,6	4 244,6	546	10,50	-7,33
II. Оборотні активи						
Запаси :	1100	7 087,2	9 256,2	2169	22,90	-11,26
у тому числі готова продукція	1103	0	9 099,9	9099,9	22,51	22,51
Поточні біологічні активи	1110					
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7 737,4	25 069,4	17332	62,01	24,72
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	614,8	13,9	-600,9	0,03	-2,93
у тому числі з податку на прибуток	1136					
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	101,6	1 726,1	1624,5	4,27	3,78
Поточні фінансові інвестиції	1160					
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 292,2	6,6	-1285,6	0,02	-6,21
Витрати майбутніх періодів	1170					
Інші оборотні активи	1190	217,1	109,2	-107,9	0,27	-0,78
Усього за розділом II	1195	17 050,3	36 181,4	19131,1	89,50	7,33
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття						
Баланс	1300	20 748,9	40 426,0	19677,1	100,00	0,00

Таблиця 2.8 - Основні характеристики діяльності за пасивом балансу ТОВ «Дубово» у 2020 році

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду	Абсолютна зміна	Структурні частки	Зміна структурних часток
1	2	3	4	5	6	7

I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	101,0	101,0	0	0,25	-0,24
Додатковий капітал	1410					
Резервний капітал	1415					
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	698,9	2 145,1	1446,2	5,31	1,94
Неоплачений капітал	1425					
Усього за розділом I	1495	799,9	2 246,1	1446,2	5,56	1,70
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	335,6	171,7	-163,9	0,42	-1,19
III. Поточні зобов'язання						
Короткострокові кредити банків	1600	1 302,7	3 878,8	2576,1	9,59	3,32
Поточна кредиторська заборгованість за:						
довгостроковими зобов'язаннями	1610	92,6	98,5	5,9	0,24	-0,20
товари, роботи, послуги	1615	15 576,8	32 250,5	16673,7	79,78	4,70
розрахунками з бюджетом	1620	73,6	414,5	340,9	1,03	0,67
у тому числі з податку на прибуток	1621	71,2	180,1	108,9	0,45	0,10
розрахунками зі страхування	1625	2,9		-2,9		-0,01
розрахунками з оплати праці	1630	11,1		-11,1		-0,05
Доходи майбутніх періодів	1665					
Інші поточні зобов'язання	1690	2 553,7	1 365,9	-1187,8	3,38	-8,93
Усього за розділом III	1695	19 613,4	38 008,2	18394,8	94,02	-0,51
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700					
Баланс	1900	20 748,9	40 426,0	19677,1	100,00	0,00

Обсяг довгострокових зобов'язань у 2020 році на ТОВ «Дубово» зменшився з 335,6тис.грн до 171,7тис.грн, тобто зміна на 163,9тис.грн, структурна частка показника у валюті балансу – невелика, 0,42%, протягом року така структурна частка зменшилася на 1,19%.

Таблиця 2.9 - Основні характеристики діяльності за фінансовими результатами ТОВ «Дубово» у 2020 році

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період	Абсолютна зміна	Відносна зміна
--------	-----------	-------------------	-----------------------	-----------------	----------------

			попереднього року		
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	162458,4	35 336,9	127 121,50	359,74
Інші операційні доходи	2120	11 097,9	1 126,3	9 971,60	885,34
Інші доходи	2240	5,9	2,4	3,50	145,83
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	173 562,2	36 465,6	137 096,60	375,96
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(136887,2)	(136 887,2)	0,00	0,00
Інші операційні витрати	2180	(34 323,7)	(34 323,7)	0,00	0,00
Інші витрати	2270	(322,2)	(322,2)	0,00	0,00
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(171533,1)	(171533,1)	0,00	0,00
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	2 029,1	390,9	1 638,20	419,08
Податок на прибуток	2300	(409,6)	(409,6)	0,00	0,00
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	1 619,5	319,7	1 299,80	406,57

Обсяг короткострокових банківських кредитів у ТОВ «Дубово» суттєво зріс, склав у 2020 році 1302,7тис.грн. на початок року та до 3878,8тис.грн в кінці року, тобто зсіна відбулась на 2576,1тис.грн, структурна частка кредитів 9,59%, зростання структурної частри на 3,32%.

Обсяг поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги збільшився майже вдвічі, на 16673,7тис.грн, з 15576,8тис.грн до 32250,5тис.грн. Структурна частка показника у валюті балансу дуже суттєва, 79,78%, зростанн частки на 4,70%.

Обсяг поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування сменшився повністю, показник на початок 2020 року 2,9тис.грн, на кінець року 2020 – відсутній.

Обсяг поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі оплати праці - також відсутній на кінець року, а на початок року теж був невеликий, 11,1 тис. грн.

Обсяг інших поточних зобов'язань у 2020 році має структурну частку на рівні 3,38%.

Загальний обсяг короткострокових зобов'язань - у 2020 році за обсягом 94,02%, тобто майже уся валюта балансу підприємства складається із складових часток розділу 2.

2.5 – Особливості здійснення аналізу діяльності ТОВ «Дубово» у третьому досліджуваному періоді

Таблиці 2.10, 2.11 та 2.12 відображають аналітичні розрахунки, отримані під час нап сання цієї роботи з метою визначення основних тенденцій роботи ТОВ «Дубово» на мікроекономічному рівні, з одного боку, та з метою визначення потреб підприємства та перспектив його розвитку, по-друге. Попередньо, у розділі 2.1 цієї роботи було запропоновано аналітичні висновки, пов'язані із абсолютними змінами показників діяльності у 2021 році.

Таблиця 2.10 – Основні характеристики діяльності за активом балансу ТОВ «Дубово» у 2021 році

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	Абсолютна зміна	Структурні частки	Зміна структурних часток
1	2	3	4	5	6	7
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	-	2,7	2,7	0,004	0,00
Первісна вартість	1001	-	21,0	21	0,030	0,03

Накопичена амортизація	1002		18,3	18,3	0,026	0,03
Незавершені капітальні інвестиції	1005	21,3	6 085,6	6064,3	8,631	8,58
Основні засоби :	1010	2 734,1	2 918,9	184,8	4,140	-2,62
первісна вартість	1011	3 720,2	4 850,9	1130,7	6,880	-2,32
знос	1012					
Інші необоротні активи	1090	1 500,5	1 489,4	-11,1	2,112	-1,60
Усього за розділом I	1095	4 255,9	10 496,6	6240,7	14,886	4,36
II. Оборотні активи						
Запаси :	1100	9 256,2	22 873,7	13617,5	32,440	9,55
у тому числі готова продукція	1103	9 099,9	22 873,7	13773,8	32,440	9,94
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	25 069,4	30 794,3	5724,9	43,673	-18,32
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	13,9	648,4	634,5	0,920	0,89

Закінчення таблиці 2.10

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 726,1	4 381,0	2654,9	6,213	1,94
Поточні фінансові інвестиції	1160					
Гроші та їх еквіваленти	1165	6,6	680,2	673,6	0,965	0,95
Витрати майбутніх періодів	1170	-	38,8	38,8	0,055	0,06
Інші оборотні активи	1190	109,2	598,0	488,8	0,848	0,58
Усього за розділом II	1195	36 181,4	60 014,4	23833	85,114	-4,36
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200					
Баланс	1300	40 437,3	70 511,0	30073,7	100,000	0,00

тому подальша аналітична записка стосуватиметься, переважно, відносних структурних показників структурних часток складовиж балансу ТОВ «Дубово» та змін цих часток протягом 2021 року – досліджуваного періоду третього.

Обсяг незавершених капітальних інвестицій має структурну частку протягом 2021 року 8,631% змінюється за рік на 8,58%, тенденція до зростання. Це суттєве зростання показника відображається і в значному зростанні структурної частки активу балансу ТОВ «Дубово».

Обсяг основних засобів у 2021 році має структурну частку балансу «Дубово» на рівні 4,140%, яка зменшилася за звітний період на 2,63%.

Обсяг структури інших необоротних активів у балансі ТОВ «Дубово» має показник 2,112%, тенденція до зменшення на 1,60%.

Обсяг необоротних активів має частку 14,886% в структурі балансу ТОВ «Дубово», відбулося зростання показника на 4,26% у частці балансу нашого суб'єкту господарювання.

Обсяг запасів має частку 32,44% у балансі підприємства ТОВ «Дубово», ця частка за 2021 рік зростає на 9,94%.

Таблиця 2.11 - Основні характеристики діяльності за пасивом балансу ТОВ «Дубово» у 2021 році

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду	Абсолютна зміна	Структурні частки	Зміна структурних часток
1	2	3	4	5	6	7
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	101,0	101,0	0	0,14	-0,11
Додатковий капітал	1410					
Резервний капітал	1415					
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 145,1	8 196,3	6051,2	11,62	6,32
Неоплачений капітал	1425					
Усього за розділом I	1495	2 246,1	8 297,3	6051,2	11,77	6,21
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	181,3	0	-181,3	0,00	-0,45
III. Поточні зобов'язання						
Короткострокові кредити банків	1600	3 880,5	15 877,6	11997,1	22,52	12,92

Закінчення таблиці 2.11

Поточна кредиторська заборгованість за:						
довгостроковими зобов'язаннями	1610	98,5	0	-98,5	0,00	-0,24
товари, роботи, послуги	1615	32 250,5	43 085,3	10834,8	61,10	-18,65
розрахунками з бюджетом	1620	414,5	13,5	-401	0,02	-1,01
у тому числі з податку на прибуток	1621	180,1	0	-180,1	0,00	-0,45
розрахунками зі страхування	1625	-	18,4	18,4	0,03	0,03
розрахунками з оплати праці	1630	-	66,1	66,1	0,09	0,09
Доходи майбутніх періодів	1665					
Інші поточні зобов'язання	1690	1 365,9	3 152,8	1786,9	4,47	1,09
Усього за розділом III	1695	38 009,9	62 213,7	24203,8	88,23	-5,76
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700					
Баланс	1900	40 437,3	70 511,0	30073,7	100,00	0,00

Обсяг готової продукції має суттєву питому вагу, станом на кінець 2021 року вона склала 32,44%, це практично увесь обсяг запасів підприємства ТОВ «Дубово», зростання обсягу у частці за рік на 9,94%.

Обсяг дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги є найбільшим з відсоткових долей статей активу ТОВ «Дубово», його питома вага 43,673%, але відбулося зменшення протягом 2021 року на 18,32% у структурі активу балансу.

Таблиця 2.12 - Основні характеристики діяльності за фінансовими результатами ТОВ «Дубово» у 2021 році

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Абсолютна зміна	Відносна зміна, приріст, %
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	258 172,3	107 687,7	150 484,60	139,74
Інші операційні доходи	2120	5 142,2	6 890,6	-1 748,40	-25,37
Інші доходи	2240	4,6	5,6	-1,00	-17,86
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	263319,1	114583,9	148 735,20	129,80
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(209090,4)	(118267,70)	118 267,70	130,22
Інші операційні витрати	2180	(47 299,9)	(24994,20)	24 994,20	112,05
Інші витрати	2270	(877,6)	(679,30)	679,30	342,56
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(257267,9)	(143941,20)	143 941,20	127,01
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	6 051,2	1 257,2	4 794,00	381,32
Податок на прибуток	2300	(813,7)	(584,20)	584,20	254,55
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	5 237,5	1 027,7	4 209,80	409,63

Обсяг у структурі балансу ТОВ «Дубово» дебіторської заборгованості за розрахунки із бюджетом в цілому є невеликим, біля 1%, конкретне значення – 0,92%, але йтиметься практично про появу цього показника, у 2020 році його частки, в порівнянні із 2021 роком була меншою на 0,89%, тобто у 2021 році зростання показника спостерігається на 0,89%.

Частка показника «Інша поточна дебіторська заборгованість» у 2021 році на рівні 6,2123%, зростання показника за 2021 рік показує збільшення частки на 1,94%.

Обсяг в структурі балансу грошей та їх еквівалентів ТОВ «Дубово» на склав 0,965%, зростання показника за 2021 рік на 0,95%, тобто практично з нульового рівня.

В цілому, частка структурна другого розділу активу балансу ТОВ «Дубово» є найбільшою, обсяг її 85,111%, але за 2021 рік спостерігається зменшення на 4,36%.

Вклике зацікавлення викликає показник обсягів відносної відсоткової зміни основних характеристик діяльності за фінансовими результатами для ТОВ «Дубово».

Зміна частого доходу від реалізації продукції ТОВ «Дубово» показує зростаючу тенденцію на 139,74%, тобто зростання у 2021 році на ТОВ «Дубово» на 150484,6тис.грн, це більше уже майже в два з половиною рази. Йтиметься про суттєве розширення обсягів діяльності ТОВ «Дубово».

Зміна інших операційних доходів є протилежною за тенденцією, на ТОВ «Дубово» відбувається за звітністю зменшення на 25,37%.

Зміна інших доходів також тає відємну тенденці., для звітності ТОВ «Дубово» характерним є за 2021 рік відображення показника в бік зменшення на 17,86%.

Загальний обсяг доходів, разом зріс приблизно на третину, звітність ТОВ «Дубово» у кінці 2021 року показує обсяг даного показника на рівні 263319,1тис.грн, а на початку 2021 року – 114583,9тис.грн. Такий абсолютний приріст сягає 148735,2тис.грн, або 129,8%.

Обсяг собівартості реалізованої продукції відповідно також зріс на ТОВ «Дубово», його показник є 130,22% приросту за рік, або 118267,7тис.грн,

Обсяг інших витрат показує зростання, але уже менш значуще, ніж попередні показники, тобто за 2021 рік на 342,56%, але номінальна зміна є 679,3тис.грн.

Обсяг інших операційних витрат зростає на 112,05%, або за 2021 рік на 24994,2% відповідно.

Обсяг витрат всього для ТОВ «Дубово» у 2021 році характеризується зростанням показника на 127,01%, або на 143941,2тис.грн.

Натомість обсяг фінансового результату до оподаткування показує зростання на 381,32% у 2021 році.

Обсяг податку на прибуток навпаки, для ТОВ «Дубово» відображається меншим обсягом зростання, відносний приріст показника цього 254,55% проти фінансового результату до оподаткування та чистого прибутку.

Обсяг чистого прибутку для ТОВ «Дубово» у 2021 році показав приріст відносний на 409,63%, або на 4209,80тис.грн.

Йтиметься про прибуткову діяльність, по-перше, та, по-друге, для ТОВ «Дубово» можна вести мову про поблажливу з боку держави політику оподаткування.

Облікова та аналітична діяльність ТОВ «Дубово» дає можливість за останній, третій період дослідження вести мову про дуже сильний етап розвитку підприємства.

Висновки за розділом 2.

У другому розділі цієї дипломної роботи магістрантом звернута увага на дослідження обліку та аналізу фінансової звітності малого підприємства на прикладі ТОВ «Дубово», зокрема загальноекономічна та організаційна характеристика господарської діяльності ТОВ «Дубово» загальні особливості здійснення практики обліку та формування фінансової звітності ТОВ «Дубово» та особливості здійснення аналізу діяльності ТОВ «Дубово» у першому досліджуваному періоді 2019 року, особливості здійснення аналізу діяльності ТОВ «Дубово» у другому досліджуваному періоді 2020 року та особливості здійснення аналізу діяльності ТОВ «Дубово» у третьому досліджуваному періоді 2021 року.

3 ПОКРАЩЕННЯ ТА УДОСКОНАВЛЕННЯ ПОСИЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Вплив обліково-аналітичних інструментів обслуговування малого бізнесу на процес повоєнного відновлення діяльності

Малий бізнес залишається ініціативною, самостійною, систематичною діяльністю господарського характеру, яка здійснюється підприємцями малого бізнесу, тобто тими суб'єктами господарювання, які на власний ризик працюють із метою наступного одержання прибутку та досягнення економічних і соціальних результатів від цієї діяльності.

Підприємницьку діяльність малого бізнесу можна вважати новаторством бо вдячність тут оригінальному мисленню, підприємницькій сміливості та цілеспрямованості отримання прибутку, це сприяє подальшій успішній реалізації діяльності [22].

Це стає підґрунтям сили такого бізнесу, ось в чому є потреба державної підтримки розвитку малого бізнесу з метою посилення його ролі у економічних процесах Україні у трансформаційних період.

Сучасне тлумачення малого бізнесу відображає цю частину підприємництва активним та динамічним елементом бізнесу, що він реалізується у самостійну діяльність на власний ризик та із власною майновою відповідальністю з метою отримання прибутку від виконання робіт чи надання послуг, або від виробництва продукції.

Таким чином теперішня економічна думка визначає малий бізнес особливими видом діяльності, підґрунтям якого є реалізація виробничих відносин на мікроекономічному рівні.

Малому бізнесу зараз відводиться значне місце також і для розв'язку задач соціально-економічного характеру:

пом'якшення соціальної нерівності;
подолання безробіття;
підтримка інноваційної активності,
формування конкурентного середовища тощо.

Тим не менш є складним визначення характеру самої підприємницької діяльності у малому бізнесі та процесів обліку та аналізу такої діяльності.

Адже бізнесова складова як вид діяльності притаманна усім економічних суб'єктам незалежно від їх сфери функціонування і від розмірів.

Тим не менш, економічна категорія «підприємств» переважає в розумінні його саме щодо малого бізнесу.

Це обґрунтовується тим, що є спроможність малого бізнесу до адаптації у мінливому середовищі, втілення нових ідей є більш швидше ніж у роботі із представниками великого бізнесу, таким чином, малий бізнес є новаторським за своєю природою і більш гнучким.

Але, разом із тим, малий бізнес стикається із більшими ризиками, таким чином облікова діяльність щодо обслуговування малого бізнесу та аналіз фінансових показників такого бізнесу спонукає до пошуку варіантів зменшення ризикових моментів, як через використання внутрішніх обмежень, що дають змогу отримувати державні гарантії здійснення діяльності.

Країни ЄС віддають питанням малого бізнесу, його обліку та аналізу показників діяльності малого бізнесу вагоме місце, адже він є гнучким та динамічним серед інших форм господарювання.

Таким счином питання підприємницької діяльності для малого бізнесу та облік і аналіз цих питань дають змогу мати відповідні переваги від українського уряду для активізації та для розвитку бізнесової підприємницької активності на мікроекономічному рівні.

Дуже суттєвим у даному випадку залишається визначення зрозумілих чітких критеріїв для регулювання діяльності малого підприємництва та для унеможливлення зловживань цими суб'єктами господарювання, адже вони є

можливими при використанні ними в роботі спрощеної системи оподаткування. Саме тут роль систематичної облікової роботи є надзвичайною.

До суб'єктів малого підприємництва відносять таких суб'єктів підприємницької діяльності (СПД), що вони можуть визначатись лише за кількісними критеріями. Так само – і під час вибору системи оподаткування.

Тобто, у нашій вітчизняній системі регулювання для малого бізнесу є паралельно три напрями визначення суб'єктів господарювання - виокремлення малого бізнесу.

Такий розподіл потрібен для досягнення мети бухгалтерського обліку, мети оподаткування і мети регулювання.

У регулюванні малого бізнесу для якісного здійснення процесів обліку та аналізу варто мати на увазі, що є фактично дві групи серед суб'єктів малого бізнесу. Це фізичні особи-підприємці (ФОП) і ще це юридичні особи (підприємства).

Самі суб'єкти малого бізнесу (за частиною 3 статті 55 Господарського кодексу України [8]) розподіляють за кількісними критеріями про їх чисельність працівників та про їх обсяг річного доходу.

Є таким чином:

- великі підприємства – понад 250 осіб працюючих, понад 50 млн євро доходу за рік;

- суб'єкти малого підприємства (МП) – до 50 осіб, до 10 млн євро річного доходу відповідно;

- суб'єкти середнього підприємства – до 250 осіб, до 50 млн євро;

- мікропідприємства – до 10 осіб працюючих, до 2 млн євро річного доходу.

Стаття два чинного Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2] до суб'єктів малого бізнесу відносить представників малого бізнесу на ґрунті таких трьох основних числових критеріальних ознак, як балансова вартість активів, чистий дохід від реалізації продукції (та товарів, та робіт, та послуг), та як середня кількість працівників.

Тоді до мікропідприємств відносять такі, де балансова вартість активів залишається до 350 тис. євро, коли їх чистий дохід від реалізації їх продукції (та товарів, робіт, послуг) буде до 700 тис. євро, а їхня середня кількість працівників буде не перебільшувати 10 працівників.

Таким чином до суб'єктів малого підприємства буде віднесено такі, де балансова вартість активів в сумі до 4 млн. євро, також коли чистий дохід, що буде отриманий від реалізації їхньої продукції (тобто товарів, робіт, послуг) сягатиме до 8 млн. євро, та коли середня кількість їхніх працівників до 50 осіб.

Відповідно, суб'єкти середнього підприємства є такими, які мають їхню балансову вартість активів сумою до 20 млн. євро, їхній чистий дохід від реалізації їх продукції (усіх товарів, робіт, послуг) сумарно до 40 млн. євро, та середня кількість працівників максимум до 250 осіб.

Натомість, для великих підприємств заявлено балансову вартість активів уже більше 20 млн. євро, сумарний чистий дохід від усієї реалізації продукції (усіх товарів, робіт, послуг) уже більше 40 млн. євро, та середня кількість працівників буде перевищувати 250 осіб.

Існуюча система оподаткування вимагає від працівників, які забезпечують процеси обліку та фінансового аналізу суб'єктів малого бізнесу, звернути увагу на наступне.

3.2 – Впровадження доброчесності бізнесової діяльності

Питання впровадження доброчесності бізнесової діяльності протягом останнього року, особливо з початку воєнних дій на території України, набувають неабиякого розголосу.

Це пов'язано, по-перше, із мінімізацією податкового тиску, який запровадила держава з метою здійснення підтримки малого бізнесу.

По-друге, палке бажання України жити та працювати у ринковому середовищі, а не в командній економіці, вимагає відповідного ставлення до державних інституцій та державних платежів.

По-третє, суттєва закордонна міграція, обумовлена об'єктивними чинниками військової парироди, більш детально та близько показала українцям особливості оподаткування бізнесової діяльності взагалі та діяльності малого бізнесу зокрема. Обсяги оподаткування, які могли сягати і 45-55% показали усю приязність національної системи оподаткування.

Та, по-четверте, суто психологічно стає неприємно бачити або відчувати на собі, або працювати за подвійними стандартами, з одного боку пропонуючи донати на ЗСУ, а з іншого боку ухиляючись від сплати податків.

Саме тому значна кількість суб'єктів малого бізнесу шукають можливості максимізації прозорості власної діяльності.

Для ТОВ «Дубово» такою можливістю залишається подальше впровадження у власну діяльність РРО (реєстраторів розрахункових операцій), які дають можливість в режимі реального часу здійснювати онлайн касові операції.

Механізм реєстрації та обліку у ТОВ «Дубово» розрахункових операцій є альтернативою традиційним касовим апаратам.

Тобто пропонується сьогодні ТОВ «Дубово» альтернатива касовим апаратам, - проста система, що не потребує знань, навиків. Основна ТОВ

Тоді ТОВ «Дубово» матиме можливість реалізовувати власні овочі та фрукти, які вимагається через касовий апарат проводити.

Електронний чек за товари ТОВ «Дубово» трансформуватиметься в відповідний реєстр доступний в Електронному кабінеті платника.

Тому цей РРО для ТОВ «Дубово» – програмно-технічний комплекс у вигляді програмного рішення, який використовується на будь-якому мобільному пристрої тоді фіскальні функції реалізовані будуть із фіскальним сервером ДПС для реєстрації розрахункових операцій.

Переваги такого програмного продукту для ТОВ «Дубово» :

1. Он-лайн передача (отримання) чеків;
2. Робота у автоматичному режимі, немає корупційної складової, немає ризику санкцій;
3. Можливість працювати без класичних РРО, економія для кожного РРО біля 200 грн. щомісяця;
4. Офлайн робота, актуальна у період відключення світла (до 36 годин разово та не більше 168 годин протягом календарного місяця), а потім надіслати звіт у ДПС.

Програмний РРО ТОВ «Дубово» видаватиме електронний чек покупцю на електронну пошту, можна через основні месенджери, можна за номером телефону.

ТОВ «Дубово» разом з паперовим чеком зможе видавати е-чек (електронний чек).

Тобто, використання програмного РРО на ТОВ «Дубово» буде дешевшим та швидшим.

3.3 – Моменти вдосконалення обліку та аналізу фінансових результатів у малому бізнесі.

Фінансові результати діяльності ТОВ «Дубово» – це кінцеві результати підприємства, є на них вплив видів здійсненої діяльності.

Для ТОВ «Дубово» методика бухгалтерського обліку доходів і витрат, облік активів й пасивів призведуть до отримання ТОВ «Дубово» доходів і обґрунтують потребу відповідних витрат.

Тобто, ТОВ «Дубово» у Наказі про облікову політику потрібно подати інформацію про елементи облікової політики, що здійснюють вплив на фінансові результати (доходи та витрати).

На рисунку 3.2 запропоновано обґрунтування прибутковості діяльності малого підприємства

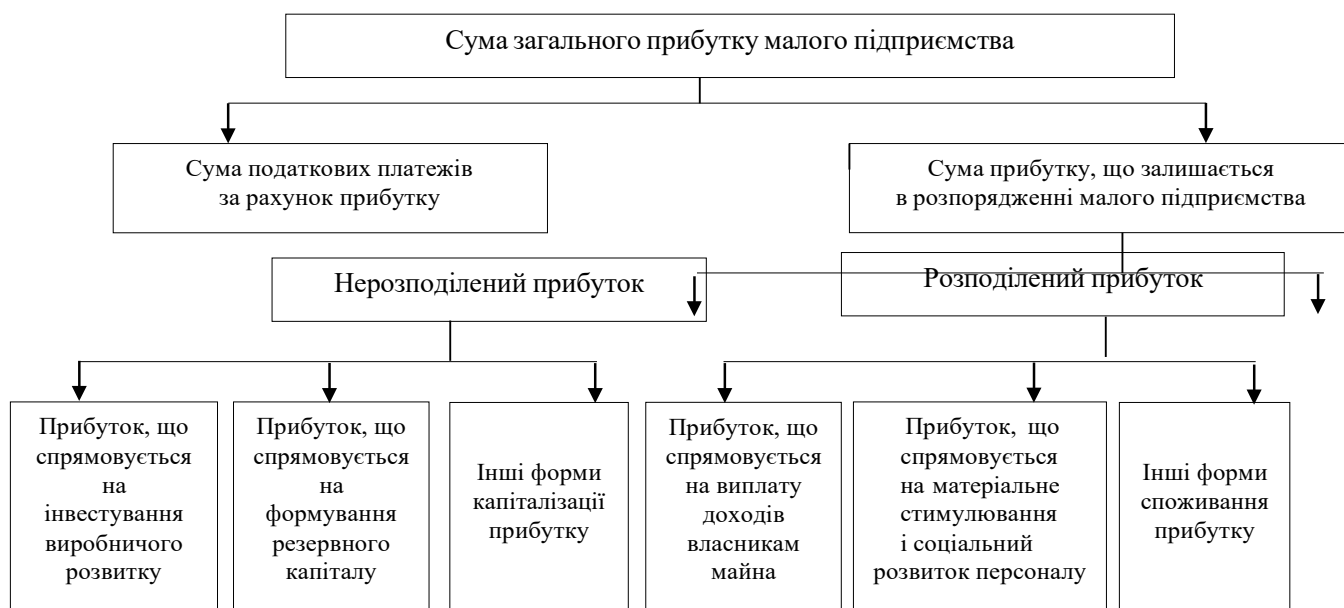

Рисунок 3.2 – Розподіл прибутку у малому бізнесі

Тому ТОВ «Дубово» у Наказі про облікову політику розкрити треба порядок розподілу прибутку, який залишається у розпорядженні, щоб не було непорозуміно у такому важливому питанні.

Недоліком функціонування ТОВ «Дубово» є відсутність такого наказу, це може призвести до труднощів у неоднозначних питаннях.

Аналізуючи рисунок 3.2 видно, що виокремлюють розподіл прибутку та використання прибутку, який залишається у ТОВ «Дубово».

На етапі розподілу ТОВ «Дубово» учасниками розподілу прибутку виступають ТОВ «Дубово», так і держава, тут кожен отримує частку з метою забезпечення потреб.

Одержаний кінцевий фінансовий результат ТОВ «Дубово» списується на рахунок 44 «Нерозподілені при-(непокриті збитки)».

Інформація про використання прибутку ТОВ «Дубово» узагальнюєт ся на субрахунку 443.

Фнансова звітність ТОВ «Дубово» відрізняється від фінансової звітності середніх та великих підприємств,.

ТОВ «Дубово» дає скорочену фінансову звітність, це відбувається відповідно до П(С) БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підпри-ємництва» [12] в складі Балансу (форма № 1-м) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-м).

Але порівняння стандартної форми «Звіт про фінансові результати розмежовує, як мінімум, чотири види прибутку, то ТОВ «Дубово» у скороченій формі № 2-м визначається тільки чистий прибуток (збиток), як різниця між загальною величиною доходів і загальною сумою витрат.

ТОВ «Дубово» не розраховує певні показники, які завжди розраховуються для великих підприємств.

Тому ТОВ «Дубово» треба проводити аналіз доцільності використання елементів облікової політики.

Сьогодні ТОВ «Дубово» перевагу мають ті методи, які є простішими у більш звичними працівникам, це зумовлює можливі питання до фінансової звітності, до відображення фінансового результату.

ТОВ «Дубово» не створює резерв сумнівних боргів дебіторської заборгованості, тому у підсумку ф. № 1-м «Баланс» дебіторська заборгованість ТОВ «Дубово» включається за первісною вартістю.

На сучасному етапі досить суттєвою та актуальною проблемою є те, що у нормативно-правових актах немає жодної інформації щодо класифікації фінансових результатів [23].

Комп'ютерні технології дають ТОВ «Дубово» змогу систематизувати, накопичувати та узагальнювати дані про одержані доходи і понесені витрати.

Проблемою впровадження нових автоматизованих програм є потреба в значних фінансових інвестиціях.

Але навіть Microsoft Excel дає можливість формувати фінансову звітність.

Для ТОВ «Дубово» застосування новітніх технологій та програмних продуктів бухгалтерського обліку фінансових результатів та їх розподілу показало нетрудомісткість операцій, дало безпомилкові рішення та посилило конкурентоспроможності підприємства.

Висновки за розділом 3

Третій розділ дипломної роботи магістрантом було присвячено здійсненню дослідження процесу покращення та удосконалення посилення процесів обліку та аналізу фінансової звітності на малому підприємстві.

Зокрема, визначено особливості впливу обліково-аналітичних інструментів обслуговування малого бізнесу на процес повоєнного відновлення діяльності, напрями впровадження доброчесності бізнесової діяльності та узагальнено моменти вдосконалення обліку та аналізу фінансових результатів у малому бізнесі.

ВИСНОВКИ

Дипломна робота, запропонована до уваги магістрантом, являє собою самостійне дослідження стосовно процесів обліку та аналізу фінансової звітності суб'єкта малого бізнесу. Роботу написано за матеріалами фінансової звітності ТОВ «Дубово».

Написання роботи дало можливість отримати наукові результати та практичні результати.

Досліджено було насамперед особливості здійснення бізнесової діяльності на ринку суб'єктами малого підприємництва в умовах воєнного часу.

Потреба використовувати для аналітичних розрахунків річну звітність не дала можливість за результати звітів зробити висновок стосовно впливу воєнного часу на результати діяльності малого підприємства. Адже періодом дослідження залишались роки, окреслені у звітній інформації. Це були 2019, 2020 та 2021 роки.

З іншого боку, написання роботи дало можливість дослідити теоретичне підґрунтя облікової діяльності у період воєнного часу.

Окремої уваги було надано питанням самого обліку та аналізу фінансової звітності малого підприємства. Адже фінансова звітність малого підприємства суттєво відрізняється від фінансової звітності повних форм.

Досліджено було у критичний спосіб законодавче та нормативне підґрунтя здійснення господарської діяльності суб'єктів малого бізнесу.

Окреслена потреба посилення сприйняття діяльності малих підприємств з метою вирішення питань економічного змісту, підтримки національної економіки, з одного боку, та, з іншого боку, з метою досягнення соціальних цілей.

Мова йде про формування платоспроможного попиту, про посилення середнього класу у суспільстві та про зменшення суттєвого розшарування у суспільстві, про унеможливлення посилення олігархічного впливу, про формування та задоволення платоспроможного попиту у населення.

Очевидно, що розуміння поняття “фінансова звітність” для малого бізнесу дасть можливість відображення якості поточної діяльності в бухгалтерському обліку з метою подальшого регулювання впливу обліку та аналізу на діяльність суб’єкта господарювання.

Питання оцінки та облікового відображення організаційно-методичних засад діяльності суб’єкта малого підприємництва ТОВ «Дубово» міста Хмельницький у 2019-2021 роках є окремим напрямом досліджень у цій магістерській роботі з питань бухгалтерському обліку, комплексні результати аналізу та обліку були практично відсутні.

Тому у роботі наведені організаційно-методичні підходи та здійснено на їх основі оцінки облікового відображення наслідків господарського існування малого підприємництва ТОВ «Дубово» міста Хмельницький у 2019-2021 роках.

Для забезпечення інформаційного підґрунтя процесу управління діяльності суб’єкта малого підприємництва підприємства ТОВ «Дубово» міста Хмельницький у 2019-2021 роках та отримання повної інформації про стан подій на ТОВ подано вимоги змісту відповідної інформації.

Недосконалість процесу організації бухгалтерського обліку на підприємстві суб’єкта малого підприємництва ТОВ «Дубово» міста Хмельницький у 2019-2021 роках зумовлює появу господарських ризиків, викликаних працівників, що призводить до додаткових витрат і збитків.

Запропоновано питання організації та методики бухгалтерського аналізу фінансової звітності ТОВ «Дубово» міста Хмельницький у 2019-2021 роках за результатами діяльності підприємств в умовах ризику та воєнного стану вважати недостатньо дослідженими.

Для підвищення ефективності управління обліком та аналізом фінансового стану ТОВ «Дубово» запропоновано удосконалити організаційно-методичні підходи до аналізу діяльності суб’єкта господарювання в частині перерозподілу прибутку, використання реєстраторів \розрахункових операцій програмної підтримки, що спиратись можуть на будь який мобільний гаджет.

Обґрунтовані у вступі до цієї роботи мета, завдання дослідження досягнуті, об'єкти та суб'єкти обліку та аналізу розглянуті джерела інформації досліджені, виділені заходи на кожному з етапів аналізу та обліку діяльності.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердар М.М. Організаційно-методичні аспекти бухгалтерського обліку доходів і фінансових результатів підприємства. Збірник наукових праць «Формування ринкових відносин в Україні». 2011. № 6 (121). С. 161–164.
2. Білик М.Д., Білик Т.О. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування: монографія. Київ: ТОВ «ПанТот», 2012. 280 с.
3. Боцьора Л.О. Фінансовий механізм розвитку малого підприємництва в Україні: автореф. дис ... канд. економ. наук: 08.00.08. Львів, 2015. 20 с.
4. Валькова Н. В., Данілкова А. Ю. Переваги та недоліки впровадження автоматизованої системи ведення обліку в Україні. URL: <http://www.sworld.com.ua/index.php/uk/economy/accounting-and-auditing/3196-valkova-hb-danlkova-alo> (дата звернення: 27.07.2022).
5. Герасименко А.Т. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу : Підручник / А.Т. Герасименко, Є.І. Рябий. – Дніпропетровськ: Міжнародний у-т розвитку людини «Україна», 2006. – 364 с.
6. Гоголь Т.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія / Т.А. Гоголь. – Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2014. – 384 с.
7. Городянська Л. Особливості технічного забезпечення системи бухгалтерського обліку / Л. Городянська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – №10. –С. 17-22
8. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 16 січня 2003р. № 436-IV (редакція від 07.02.2019, підстава 2473- VIII). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> – Назва з екрана. – Перевірено: 18.12.2022.

9. Гура Н.О. Облік на підприємствах малого бізнесу: Навчальний посібник. - / Н.О. Гура, Т.Г. Мельник, Т.М. Моторина. – К.: Знання, 2007. – 310 с.
10. Давидовська Г. І. Сучасний стан малого підприємництва в Україні. Модернізація економіки України: основні тенденції та проблеми : монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків : ТНЕУ, 2020. С. 32-42.
11. Довбуш А.В., Давидовська Г.І. Особливості організації обліку на підприємствах малого бізнесу в Україні. Інноваційна економіка. 2020. No 5–6. URL: <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/642> (дата
12. Дорогань Л.О. Основні напрями оцінки фінансових результатів аграрних підприємств. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. 2011. № 2 (1). С. 105–108.
13. Дробязко С.І. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу: Навчальний посібник/ С.І. Дробязко, Т.М. Козир, С.Б. Холод / За заг. ред. П.Й. Атамаса. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
14. Дупай М.М. Організація, облік, звітність та оподаткування малого бізнесу: Навчальний посібник / М.М. Дупай, П.Н. Денчук, С.В. Питель. – Тернопіль: АСТОН, 2002. – 222 с.
15. Закон України „Про державну підтримку малого підприємництва” № 2063-III від 19.10.2000 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2063-14>.
16. Закон України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» зі змін. та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
17. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зі змін. та доп. - // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

18. Закон України від 19.06.2003 № 973-IV «Про фермерське господарство» зі змін. та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/973-15>.

19. Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII «Про господарські товариства» зі змін. та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.

20. Закон України від 22.03.2012 № 4618-VI «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» зі змін. та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.

21. Знамеровська Т.М., Халевицька Т.Г. Фінансові результати діяльності: сутність, порядок формування та відображення в обліку. Аграрний вісник Причорномор'я. 2014. № 75. С. 84–86.

22. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99/ed20111209> (дата звернення: 18.12.2022).

23. Карп'як Я.С. Організація бухгалтерського обліку витрат, доходів і фінансових результатів суб'єкта господарювання. Вісник національного університету «Львівська політехніка». 2014. №794. С. 172–180.

24. Карпушенко М.Ю. Організація обліку : навчальний посібник. Харків : ХНАМГ, 2011. 239 с.

25. Катамадзе Г. Проблеми малого та середнього бізнесу: погляд експерта. Блог Грігола Катамадзе. 2020. URL: <https://appu.org.ua/main-news/problemi-malogo-ta-serednogo-biznesu-poglyad-eksperta/> (дата звернення: 09.12.2022).

26. Коришко Н. Організація обліку фінансових результатів суб'єктів підприємницької діяльності. Збірник наукових праць «Економічний аналіз». 2010. № 6. С. 84–86.
27. Костенко Ю.О. Шляхи вдосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства. Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. 2016. № 3 (2). С. 93–99.
28. Кужельний М.В., Левицька С.О. Організація обліку : підручник Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
29. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Київ : КНЕУ, 2001. 334 с.
30. Кузьома В. В. Актуальні аспекти організації обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Глобальні та національні проблеми економіки. 2014. Випуск № 2. С. 1334-1337. URL: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/279.pdf> (дата звернення: 12.12.2022).
31. Кучер С.В. Особливості діяльності вітчизняних суб'єктів малого та середнього бізнесу: обліково-аналітичний аспект / С.В. Кучер // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. Випуск 9-1. – Ч. 1. – С. 208-211
32. Левченко З.М. Організація бухгалтерського контролю на підприємстві. Полтавська державна аграрна академія. 2014. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/.pdf> (дата звернення: 17.12.2022).
33. Лещенко, Р. М. Напрями вдосконалення оподаткування малого підприємництва:євроінтеграційний аспект [Текст] / Р. М. Лещенко, А. А. Наум // Науковий вісник Ужгородського Національного університету : серія: Право / гол.ред. Ю.М. Бисага. – Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2017. – Т. 2№Вип. 43. – С.72-75.
34. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України № 720 від 15.06.2011р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0720201-11>.

35. Михайлов М.Г. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу: Навчальний посібник / М.Г. Михайлов, Л.І. Полятикіна, О.П. Славкова. – К.: ЦНЛ, 2008. – 320 с.

36. Назаренко О.В., Лукаш Р.В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 22. С. 19–25.

37. Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 № 186 «Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>.

38. Наказ Міністерства фінансів України від 25.06.2003 №422 «Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/fpart91/idx91491.htm>.

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 08.09.2022).

40. Організація бухгалтерського обліку : підручник / за ред. Ф.Ф. Бутинця ; 3-є вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2002. 592 с.

41. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу: облік у фермерських господарствах / Г.О. Король, Ю.Т. Труш, О.М. Губарик, О.В. Чернецька, Т.В. Акімова, Н.П. Потрус. – Дніпропетровськ: РВВ ДДАЕУ, 2015. – 247 с.

42. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 зі змін. та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.

43. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 02 грудня 2010р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> – Назва з екрану.

44. Подолянчук О. А. Організація обліку суб'єктами малого підприємництва. Ефективна економіка. 2017. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5536> (дата звернення: 17.11.2022).

45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України № 39 від 25.02.2000р. (редакція від 24.07.2015, підстава z0789-15). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> – Назва з екрану.

46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6-19, 21-35 зі змін. та доп. // http://www.balance.ua/ua./sai/sprav_info/psbu/.

47. Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні, затверджене Постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 № 637 // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05>

48. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 - № 88 зі змін. та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.

49. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р. № 3125-XII станом на 10.09.2016 р. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.

50. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999р. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> – Назва з екрану

51. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні [Електронний ресурс]: Закон України № 4618-VI

від 22.03.2012р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> – Назва з екрана. – Перевірено: 18.02.2019.

52. Пушкар М.С. Облікова політика і звітність : навчальний посібник. Тернопіль : Карт-бланш, 2003. 141 с.

53. Сарапіна О., Кутишенко Я. Вдосконалення обліку фінансових результатів. Міжнародний збірник наукових праць. 2014. Вип. 2. С. 101–104.

54. Собченко Т.С., Гнесь О.П. Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами суб'єктів малого підприємництва. Молодий вчений. 2017. № 10(50). - С. 1054–1059.

55. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник. Київ: КНЕУ, 2004. 412 с.

56. Тесленко Т.І., Конькова Н.В. Облік фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення. Бізнес-інформ. 2013. № 4. С. 356–360.

57. Труш Ю. Т. Король Г. О., Потрус Н. П. Організація обліку. Частина 1. Основи організації обліку : навч. посіб. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 69 с.

58. Труш Ю.Т. Організація обліку. Частина 1. Основи організації обліку: навч. посіб. / Труш Ю.Т., Король Г.О., Потрус Н.П.. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. – 69 с.

59. Фабіянська В.Ю. Сутність організації бухгалтерського обліку. Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. 2014. Вип. 19. Ч. 2. С. 214–222. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Un_msm_2014_19\(2\)_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Un_msm_2014_19(2)_28) (дата звернення: 12.10.2022).

60. Хом'як Р.Л. Облік на підприємствах малого бізнесу: Навчальний посібник / Р.Л. Хом'як, З.М. Скибінська. – Львів: Магнолія 2006, 2007. – 205 с.

61. Цивільний кодекс України від 18.10.12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

62. Янчук Т.В. Економічний механізм впровадження інформаційних технологій на підприємствах малого та середнього бізнесу: дис. ... канд. ек. наук: 08.00.04 / Тетяна Василівна Янчук. – Хмельницький, 2015. – 271 с.

63. Яцко М. В., Яцко Л. Б. Удосконалення системи розкриття інформації шляхом формування внутрішніх регламентів підприємства. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2015. Вип. 2 (46). С. 383-387. URL: http://www.visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/images/pubs/46/1/46_67.pdf (дата звернення: 12.10.2022).